

POGUMNO NOVIM ZMAGAM
NAPROTI

OČISTIMO BLOKE

STARE SLIKE

BLOŠKI MLINI NEKOČ

2

5

10

8

Bloški korak

glasilo občine Bloke
april 2012
letnik 13 | številka 2
cena: brezplačno | 2 € | 4 €

Foto: Franc Kraševac

Pomladna pričakovanja

Katja Lah

Pomlad je čas, ki po zimski umirjenosti in počitku prinese novega upanja, pričakovanja. Tam, kjer ljudje še živijo povezani z naravo, in na Blokah je še tako, je pomlad povezana s spomladanskimi deli na polju, s pričakovanjem nove letine in nove rasti. To je čas, ko je pričakovanje upanje, upati pa pomeni pričakovati.

Žal je v današnjem času in družbi tega veselega pričakovanja vse manj. Napovedi o ponovni recesiji, poročila o propadanju podjetij in vse večjih socialnih problemih pač ne morejo vzbujati upanja,

kvečjemu brezup. Pričakovanje se spreminja v čakanje.

S pričakovanjem in upanjem je povezan tudi največji krščanski praznik, velika noč, umeščen prav v pomladni čas. Mogoče bi lahko prav postni čas pričakovanja pomenil premislek tako o sebi kot o odnosu do drugih in narave. Na simbolni ravni lahko tudi zunanje čiščenje okolja, na katerem se je vsaj en dan v letu združila in povezala celotna Slovenija, pomeni katarzo našega notranjega doživljanja. Naj bo letošnja pomlad lepa, polna novega upanja in izpolnjenega pričakovanja.

Pogumno novim zmagam naproti

SPOMIN NA PRAZNOVANJE NOVEGA LETA JE ŠE SVEŽ, PA SMO SE ŽE ZNAŠLI SREDI POMLADI. PRED NAMI JE NOVO, RAZBURLJIVO IN ZANIMIVO POSLOVNO LETO. O LETOŠNJIH NAČRTIH SMO OKVIRNO POROČALI ŽE V PREJŠNJI IZDAJI BLOŠKEGA KORAKA. NATANČNEJŠI RAZVOJNI PLAN ZA LETO 2012 PA JE BIL DOLOČEN S POTRDIŠIJO PREDLOGA PRORAČUNA OBČINE BLOKE ZA LETO 2012, KI SMO GA POTRDLILI NA SEJI OBČINSKEGA SVETA V DRUGI POLOVICI JANUARJA.

NEKAJ OSNOVNIH PODATKOV O PRORAČUNU OBČINE BLOKE ZA LETO 2012

Natančnejši pregled sprejetega proračuna občine Bloke za leto 2012 pokaže, da se le-ta ni bistveno spremenil od prvotno načrtovanega osnutka. Prihodkovna vrednost letošnjega proračuna tako znaša že več kot 2,6 milijona evrov, kar predstavlja najvišji nivo planiranih prihodkov v dosedanjem delovanju občine. Ob tem je vredno poudariti, da bomo iz različnih razpisov pridobili cca. 800 tisoč evrov dodatnih sredstev, ki jih bomo namenili za izvedbo ključnih projektov.

OSNOVNI PODATKI O NAŠIH GLAVNIH PROJEKTIH V LETU 2012

Kot smo v glasilu že poročali, bomo letos izvajali za Bloke več izjemno pomembnih projektov. Med drugim bomo nadaljevali z izvedbo projekta okoljska infrastruktura v naseljih Studenec, Ravne, Topol in Hudi Vrh s skupno čistilno napravo Hudi Vrh. Za izvedbo oziroma dokončanje tega projekta smo v letošnjem proračunu namenili 520 tisoč evrov, projekt pa mora biti zaključen do konca letošnjega avgusta. Upamo tudi, da bomo že v prvem polletju tega leta začeli z izgradnjo večnamenske dvorane v Novi vasi. Za izvedbo te, za našo občino največje dosedanje investicije, smo v letošnjem proračunu predvideli 600 tisoč evrov. Dokončanje načrtujemo do konca avgusta leta 2013.

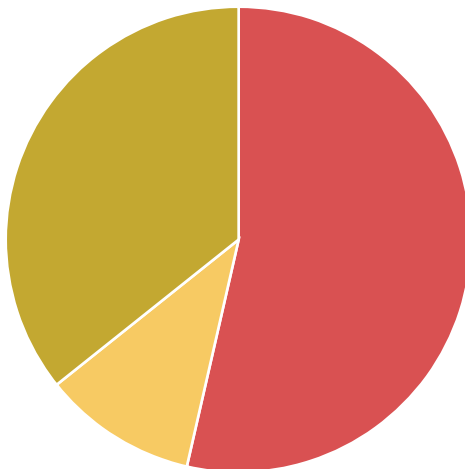
Tako kot v preteklih letih bomo pomembna finančna sredstva vložili tudi v obnovo oziroma razširitev cestnega in vodovodnega omrežja. Za ta namen smo v proračunu za leto 2012 rezervirali sredstva v višini 200 tisoč evrov.

Poleg navedenih projektov smo predvideli sredstva tudi za več drugih, manjših investicij, in sicer za izdelavo raznih projektnih dokumentacij za izvedbo oziroma posodobitev javnih razsvetljav, za morebitno posodobitev oz. preureditev prostorov za potrebe lekarne itd.

V proračunu občine Bloke za leto 2012 smo za izvedbo vseh investicij namenili skupaj

PRORAČUN OBČINE BLOKE ZA LETO 2012

investicijski odhodki	1.500.000,00
vzdrževanje obč. infrastrukture	300.000,00
pokrivanje zak. obveznosti za delovanje šolstva, otroškega varstva, zdravstva	1.000.000,00

1,5 milijona evrov, kar predstavlja skoraj 60% delež celotnega proračuna občine. Na ta način se naša občina po deležu sredstev, ki jih namenimo za investicije, uvršča v sam vrh med slovenskimi občinami.

KAJ VSE VPLIVA NA VRSTNI RED

NAČRTOVANJA OBČINSKIH INVESTICIJ

Na Občini se občasno srečujemo tudi z vprašanji posameznikov, zakaj smo se odločili ravno za to investicijo in ne za neko drugo. Prepričani pa smo, da večina Bločanov odo-

Izgradnja okoljske infrastrukture na Hudem Vrhu

Foto: Stane Jakopin

brava način dela in naša prizadevanja za hitrejši razvoj javne infrastrukture na celotnem območju občine. Vsekakor pa bi bilo obseg, dinamiko in vrstni red investicij možno izvajati tudi drugače. Dejstvo pa je, da je izvajanje projektov odvisno od številnih dejavnikov, na primer:

- možnosti pridobivanja dodatnih finančnih virov,
- pripravljenosti projektne dokumentacije

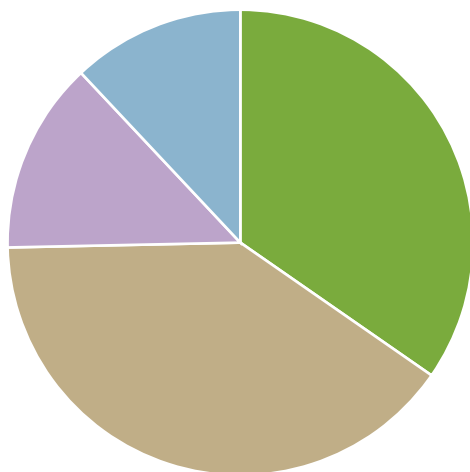
za gradnjo,

- lastništva zemljišč,
- zakonodajnih obveznosti, ki jih morajo upoštevati občine, in drugo.

Izvedba načrtovanih investicij v planirani dinamiki pa bo letos v veliki meri odvisna tudi od stabilnosti in obsega financiranja lokalnih skupnosti s strani države kot tudi evropskih strukturnih skladov. V času pisan-

GRAFIČNI PRIKAZ INVESTICIJSKIH ODHODKOV

okoljska infrastruktura za naselje Hudi vrh	520.000,00
večnamenska dvorana v Novi vasi	600.000,00
obnova cestne infrastrukture, vodovoda	200.000,00
druge investicije	180.000,00

ja tega članka vlada RS pripravlja drastične ukrepe zaradi uravnoteženja javnih financ, ki bodo vplivale tudi na obseg financiranja občin. Upam pa, da bomo kljub težkim recesijskim časom lahko nadaljevali z izvedbo načrtovanih investicij. Naš optimizem temelji na dosedanjih izkušnjah pri vodenju občine, ki je bilo vsekakor gospodarno.

Vsem bralkam in bralcem Bloškega koraka ob tej priložnosti želim vesele velikonočne praznike ter mnogo lepih in zadovoljnih pomladnih dni.

Župan Jože Doles

**ROK ZA ODDAJO ČLANKOV ZA NASLEDNJO ŠTEVILKO
BLOŠKEGA KORAKA JE PETEK, 1. JUNIJ 2012.**

Uvodnik

Stane Jakopin, urednik

Kdor spremlja dogajanje na Blokah, pa čeprav samo iz vsebin Bloškega koraka, lahko kaj hitro ugotovi, da se občina Bloke zelo hitro razvija v prijeten in sodoben podeželski biser. V letih delovanja občine so se Bloke uspele kljub svoji majhnosti postaviti ob bok dobro razvitim in sodobnim slovenskim občinam. To med drugim dokazuje urejenost naših domov, okoljske infrastrukture, pozitivna naravnost in prizadevnost občanov in še bi lahko naštevali.

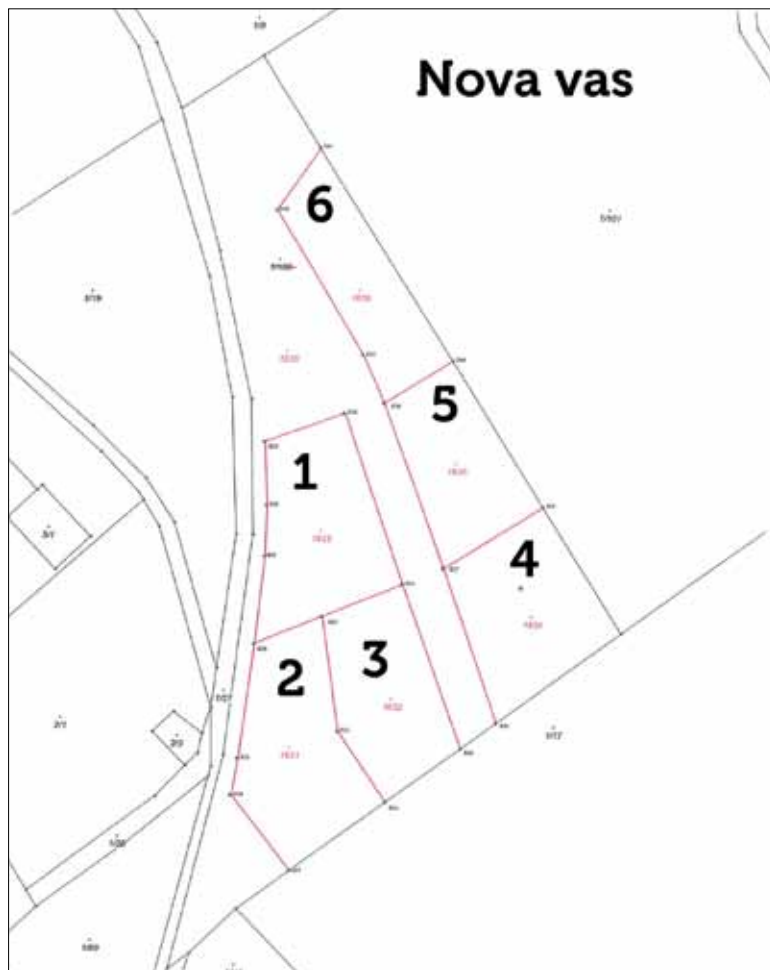
Vem, veliko je še priložnosti, s katerimi lahko posamezniki vplivamo na izboljšanje kvalitete življenja na Blokah in eno smo izkoristili prav v teh spomladanskih dneh. Kot vsako leto smo organizirali čistilno akcijo in s tem območje naše občine ponovno čistili. Žal pa nam zaradi veliko divje odloženih odpadkov verjetno celotnega območja ni uspelo očistiti. Prepričan sem, da bo ta akcija vzgojno vplivala na predšolsko in osnovnošolsko mladino, predvsem pa na tiste posamezne brezvestneže, ki nekontrolirano odlagajo svoje odpadke v okolje in s tem dokazujejo, da so neprijazni prebivalci tega edinstvenega planeta. Upajmo, da bo teh v prihodnosti vedno manj. Dogodek, ki se zgodi enkrat na leto, pa naj preraste v celoletno prizadevanje vseh nas za ohranjanje našega čistega okolja, tako tal, vode kot zraka.

Sedaj, ko smo vstopili v ta prečudoviti pomladni čas, je prav, da kljub vsesplošnemu tarnanju in temnim prognozami ohranimo dobro voljo, da se ne obremenjujemo z vsebinami, na katere ne moremo vplivati. Prav pa je, da vsak po svojih močeh in z majhnimi dejanji pomaga preganjati temne oblake nad nami.

Mogoče vas bomo spravili k še večji pomladni razigranosti prav s to novo številko Bloškega koraka, v kateri smo vam s pomočjo naših sodelavcev, za kar se jim lepo zahvaljujem, pripravili zanimivo vsebino, ki priča o pestrosti kulturnega in družbenega življenja našega kraja. Med drugim boste zvedeli nekaj o letošnjem občinskem proračunu, o čistilni akciji 2012, o pestrem delovanju posameznih društev, nekaj iz naše preteklosti, tudi iz sveta znanosti in še bi lahko naštevali.

Pred nami so velikonočni in malo kasneje tudi prvomajski prazniki. Ob tej priložnosti vam, dragi bralci, želim veselo veliko noč ter vam čestitam ob državnih praznikih dnevu upora proti okupatorju in prazniku dela.

Namera o prodaji gradbenih parcel v Novi vasi

Občina Bloke bo v drugi polovici leta objavila javni razpis za prodajo šestih gradbenih parcel v Novi vasi nad bloki, kot je razvidno iz priložene skice.

Velikosti parcel so naslednje:

1. parcela št. 1633 v velikosti 982 m²
2. parcela št. 1631 v velikosti 1010 m²
3. parcela št. 1632 v velikosti 829 m²
4. parcela št. 1634 v velikosti 948 m²
5. parcela št. 1635 v velikosti 775 m²
6. parcela št. 1636 v velikosti 778 m²

Ko bomo imeli nekaj interesentov za nakup nepremičnin, bomo objavili javni razpis. Interesenti za nakup nepremičnin naj sporočijo svojo namero za nakup parcel na Občino Bloke.

Občina Bloke

Sofinanciranje kmetijstva

OBČINA BLOKE JE NA SPLETNI STRANI OBČINE WWW.BLOKE.SI OBJAVILA JAVNI RAZPIS ZA SOFINANCIRANJE PROGRAMOV KMETIJSTVA V LETU 2012. SOFINANCIRAJO SE NASLEDNJI UKREPI:

UREJANJE PAŠNIKOV

Upravičenci so kmetijska gospodarstva, vpisana v register kmetijskih gospodarstev, ki ga vodi pristojno ministrstvo za kmetijstvo, imajo sedež v občini Bloke ter redijo živino.

Sofinancirajo se stroški za:

- nakup opreme za ograditev pašnikov z električno ograjo, ki mora biti najmanj dvožična, in pregraditev pašnika na pašne čredinke,
- stroški nakupa opreme za ureditev napajališč za živino,
- stroški odstranjevanja skal, zarasti, ravnanja zemljišča, nasipanja: stroški strojnih storitev.

Minimalna velikost novozgrajenega ali obnovljenega pašnika je 1 ha. Sofinancira se ureditev pašnikov, ki so bili narejeni oziroma obnovljeni od 1. 1. 2012 dalje. Sredstva se dodelijo za novogradnjo pašnika ali za obnovo pašnika, starejšega od 10 let.

Višina pomoči je do 50 % upravičenih stroškov, vendar največ 200 €/ha urejenega pašnika. Dokazilo so računi nabavljenega materiala in računi za strojno storitev.

POMOČ ZA ZAOKROŽITEV

ZEMLJIŠČ

Upravičenci so kmetijska gospodarstva, vpisana v register kmetijskih gospodarstev, ki ga vodi

pristojno ministrstvo za kmetijstvo in imajo sedež v občini Bloke.

Sofinancirajo se stroški pravnih in upravnih postopkov pri medsebojni menjavi kmetijskih zemljišč, nastalih od 1. 1. 2012 dalje do porabe sredstev.

Višina pomoči je 100 % stroškov pri menjavi — dokazilo plačani računi.

Vlagatelj k izpolnjeni vlogi priloži še načrt parcel, kjer je bila izvedena menjava zemljišč, fotokopijo menjalne pogodbe, fotokopijo obrazcev D iz zahtevka za kmetijske subvencije ter izjavo, da vlagatelj za isti ukrep ni pridobil sredstev iz državnega proračuna, ter račune za opravljeno storitev.

IZOBRAŽEVANJE IN USPOSOBLJANJE

Upravičenci so registrirana stanovska in interesna združenja in zveze, ki delujejo na področju kmetijstva, gozdarstva in prehrane na območju občine ali regije, organizacije, ki so registrirane za izvajanje tehnične pomoči na področju kmetijstva na območju občine ali regije.

Sofinancirajo se stroški organiziranja programov usposabljanja, izvedenih od 1. 1. 2012 dalje do porabe sredstev.

Višina pomoči je 50 % stroškov usposabljanja in izobraževanja.

Vlogi je potrebno priložiti program usposabljanja in seznam

OPRAVIČILO BRALCEM IN FRIZERSKEMU SALONU JOŽICA

V prejšnji številki Bloškega koraka je bila na strani št. 2 objavljena novoletna voščilnica in oglas Frizerskega salona Jožica, kjer je bila pomotoma navedena letnica 2010 namesto 2012. Vsem bralcem Bloškega koraka in Frizerskemu salonu Jožica se za storjeno napako iskreno opravičujemo.

Uredništvo

OPRAVIČILO

V prejšnji številki Bloškega koraka so bili objavljeni člani vaških odborov. Za vaški odbor Sveta Trojica je bil pomotoma izpuščen član vaškega odbora Intihar Danijel Bočkovo 1. Za napako se opravičujemo.

Občina Bloke Jožica Anzeljc

udeležencev iz območja občine.

TRŽENJE PROIZVODOV IN STORITEV IZ DOPOLNILNIH DEJAVNOSTI NA KMETIJI

Upravičenci so kmetijska gospodarstva, ki se že ali se bodo ukvarjala z dopolnilnimi dejavnostmi na kmetijskem gospodarstvu, ki so vpisana v register kmetijskih gospodarstev, imajo stalno bivališče oziroma sedež v občini Bloke ali imajo v lasti ali zakupu kmetijska zemljišča, v katera vlagajo in ležijo na območju občine Bloke.

Sofinancirajo se naslednji stroški:

A

- gradbena in obrtniška dela
- stroški nakupa nove opreme, vključno z računalniško programsko opremo
- stroški promocije
- stroški udeležbe na izobraževanjih in usposabljanjih
- splošni stroški, povezani s pripravo in izvedbo projekta

B

- stroški promocije in trženja (sejmi, katalogi, zloženke, razstave, raziskave, svetovalne storitve, ...)

C

- stroški kotizacije in šolnin za tečaje, seminarje, predavanja in strokovne ekskurzije
- stroški prevoza in vstopnin za strokovne ogleda
- stroški strokovnih gradiv

Višina sofinanciranja za pomoči, ki so navedene pod A, je do 50 % upravičenih stroškov. Za pomoči, navedene pod B in C, pa je do 100 % upravičenih stroškov.

Višina sredstev je omejena. Vloge sprejemamo do porabe sredstev.

Več informacij in vloge dobite na občini Bloke.

Občina Bloke

Očistimo Slovenijo – Bloke 2012

Občina Bloke je skupaj z Lovsko družino Martin Krpan Bloke organizirala tradicionalno čistilno akcijo na območju občine Bloke.

S pomočjo oglaševanja akcije in občinskih vabil, ki so bila razpo-

slana po gospodinjstvih, se nas je na odzvalo kar 240 udeležencev skupaj z osnovno šolo in vrtcem, kar pomeni približno 15 % prebivalcev naše občine.

Šola in vrtec sta imela čistilno ak-

cijo že v petek. Šolski in predšolski otroci so očistili velik del Nove vasi in okolice in skupaj nabrali veliko število polnih vreč smeti. Petkove akcije se je udeležilo tudi podjetje Novolit d.o.o in očistilo

Nadaljevanje na naslednji strani

Studeno je čisto »inu ja«

Malo okrepčila po kupih smeti

Nadaljevanje s prejšnje strani
stiropor, ki so ga zimski vetrovi
raznesli po bližnji okolici.

V soboto, na dan akcije, je bilo
zbirno mesto pri lovskem domu
v Novi vasi, kjer smo se zjutraj
ob 8.00 uri zbrali. Na zbirnem
mestu smo dobili rokavice, vreče,
razporejeni smo bili v skupine za
pobiranje odpadkov.

Največ smo čistili ob prometnicah,
ob katerih se nabere vsako
leto največ odpadkov. S skupnimi
močmi smo zbrali približno 7
m³ embalaže, 5 m³ mešanih odpadkov,
3 m³ gum in približno 1
tono odpadnega železa. Prevoz
odpadkov je organizirala Lovska
Družina Martin Krpan, posamezni
prostovoljci in Slovenska vojska,
ki je zagotovila kamion z

dvema vojakoma. Odpadke je na
deponijo odpeljalo komunalno
podjetje Komunala Cerknica.

Čistila akcija je bila zaključena ob
14.00 uri pred lovskim domom v
Novi vasi. Udeleženci smo dobili
toplo malico, ki jo je s pomočjo
svojega specialista žara pripravila
LD Nova vas.

Vsem udeležencem akcije -
OŠ Nova vas, vrtcu, društvom,
posameznikom in tudi tistim, ki
ne glede na čistilne akcije skrbite
za čisto okolje, se v imenu Občine
Bloke zahvaljujem za trud, ki ga
namenjate za čisto okolje.

David Hiti

"Misliš, de bo kej malce?"

Kam vržemo gume

Streliško društvo Veteran Bloke pri polni priklopi smeti

Pomoč Slovenske vojske

Izplen akcije 2012

Spoštovane bralke in bralci Bloškega koraka!

Rihard Braniselj

Sem Rihard Braniselj, rojen 1966. v Ljubljani, odraščal v Dolenji vasi, stanujem v Cerknici in bil v našem volilnem okraju Logatec – Cerknica na predčasnih volitvah za državni zbor Republike Slovenije kot kandidat Državlanske liste Gregorja Viranta - ekipe za prihodnost izvoljen za poslanca v Državni zbor RS. Kot druga najmočnejša stranka vladne koalicije smo z osmimi poslanci skupaj s SDS, SLS, DESUS in NSI prevzeli odgovornost za vodenje države v naslednjem mandatu z jasnimi cilji – izhod iz krize.

Kot domačin in podžupan sem bil močno vpet v lokalno okolje vseh štirih občin, zato so mi potrebe, težave in duša notranjskega človeka dobro poznane. Notranjci si zaslužimo svojega poslanca – domačega, odločnega in ponosnega človeka, ki bo kadarkoli na razpolago našim ljudem za vprašanja in pobude, županom in občinskim upravam naših občin pa nepogrešljiv zaveznik v boju z državno birokracijo z odločnim prispevkom k državni in lokalni uspešnosti.

Kolegi poslanci so me izvolili za vodjo poslanske skupine, kar pomeni veliko odgovornost in vsestransko angažiranost. Vodje poslanskih skupin namreč vodijo strokovno delo in organizacijo v poslanski skupini, ki jo razen poslancev tvorijo tudi sekretarji, strokovni sodelavci in administracija v poslanski skupini. Prav tako smo vodje člani kolegija predsednika državnega zbora ter koordinacije vladne koalicije tako v državnem zboru kot na vladi. Sicer pa sem podpredsednik Mandatno volilne komisije ter član Odbora za poslovniki, za notranjo politiko, za odnose z manjšinami ter komisije za nadzor varnostnih in obveščevalnih služb.

Državni zbor kot zakonodajno telo obravnava izjemno veliko zakonskih pobud in mandatnih zadev, trenutno pa teče usklajevanje tudi na področju ustavnih sprememb.

Začenjamo izjemno zahteven mandat, ki ga spremlja huda gospodarska in finančna kriza. Glavnina ciljev je usmerjena v gospodarsko okrevanje, povečanje zaposlenosti in gospodarske rasti, konsolidacijo bančnega sektorja in reorganizacijo javne uprave s ciljem znižanja stroškov in povečanja učinkovitosti. V dneh, ko to pišem, potekajo sestanki kolegija predsednika državnega zbora, kjer pripravljamo odločne varčevalne ukrepe. Istočasno pa na vladi in ministrstvih potekajo podobni procesi, vse skupaj pa se bo kmalu izrazilo v predlogu rebalansa državnega proračuna, ki nam bo predstavljen v naslednjih dneh ter kmalu tudi posredovan v sprejem v državni zbor. Trend zadnjih let, da vsakič potrošimo za 2 milijardi evrov več, kot pa ustvarimo, se mora nemudoma ustaviti – proračun pa končno uravnotežiti brez zadolževanja.

Predvidevam, da se bova z županom uskladila in bom z velikim veseljem ob ponedeljkih v stiku z vašimi bralci v poslanski pisarni na Blokah, o čemer bodo vaši bralci obveščeni. Veselim se torej srečanja z vami. Poslanci so po ustavi predstavniki vsega ljudstva in niso vezani na kakršnakoli navodila.

Spoštovane občanke in občani občine Bloke

Iva Dimic, poslanka N.Si

Že dobre tri mesece je od predčasnih državnoborskih volitev. Februarja smo dobili novo vlado, ki je kljub drugačnemu rezultatu volitev pokazala sposobnost sklepanja, dogovarjanja in usklajevanja političnih in programskih razlikosti strank v korist države.

V treh mesecih je bilo delo v Državnem zboru aktivno.

Imeli smo eno redno in osem izrednih sej Državnega zbora, na katerih je bilo sprejetih 7 zakonov:

- novela Zakona o Vladi RS
- Zakon o hipotekarni in komunalni obveznici
- novela Zakona o prevzemih
- novela Energetskega zakona
- novela Zakona o posojilu Helenski republiki (Grčiji)
- novela Zakona o državni upravi
- novela Zakona o Agenciji za upravljanje kapitalskih naložb

Kot poslanka Nove Slovenije sem vključena tudi v odbore, in sicer: kot članica odbora sodelujem v odboru za Družino, socialne zadeve in invalide, v Odboru za pravosodje, javno upravo in lokalno samoupravo, v Odboru za izobraževanje, znanost, kulturo, šport in mladino ter kot podpredsednica Odbora za zadeve Evropske unije.

V tem sklicu državnega zbora je bil sprejet sklep o razpisu naknadnega zakonodajnega referenduma o Družinskem zakoniku.

Ne morem mimo tega, da ne bi izrazila svoje stališče o tej aktualni temi. Sama sem nasprotnica Družinskega zakonika, saj je izključil ustavno kategorijo varstva očetovstva in materinstva in družino kot vrednoto. Predvsem pa ne postavlja v ospredje pravic in interesov otroka. Ne nasprotujem temu, da ima vsak posameznik svobodo odločanja o tem, ali in v kakšni skupnosti bo živel. Vendar pa te oblike skupnosti ne morejo biti izenačene z družinami prav zaradi pravic otroka, ki mora imeti pri vzgoji očeta in mater. Po zdaj veljavnem zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih je skupnosti moškega in ženske priznan poseben zakonski pomen v snovanju družine, česar v novem družinskem zakoniku ni. Na nacionalni ravni Družinski zakonik ne prinaša ničesar k dvigu natalitete.

V preteklem tednu sem bila kot podpredsednica odbora za EU prisotna na sprejemu in pogovoru z evropskim komisarjem za regionalno politiko, g. Johannesom Hahnem. Predstavil je, da je komisija pripravila realen predlog proračuna za regionalni razvoj ter poudaril, da se bodo sredstva nekoliko zmanjšala, kar je posledica globalne finančne in gospodarske krize. Delež sredstev se bo povečal za evropsko teritorialno sodelovanje. Tudi sama sem to pozdravila kot pozitivno odločitev, saj je za Slovenijo kot ozemeljsko majhno in prehodno državo velikega pomena.

Poslanska pisarna: v prihodnjem tednu bo poslanska pisarna začela obratovati v Cerknici. V Cerknici ima NSi svoje prostore že več kot 10 let.

Dogovarjam se tudi za občasno pisarno na Blokah. Sama sem mnenja, da te morajo ljudje videti, slišati in da moraš nekako tudi živeti z njimi, da si vreden njihovega zaupanja. Upam, da mi bo zastavljeno uspelo ter da se bodo vrata poslanske pisarne odpirala in da me bodo ljudje pogosto obiskovali.

Bloški mlini nekoč

K

o omenimo mlinarstvo na Blokah, vsak pomisli na mline pod Sv. Trojico. Res jih je tam največ, a le redki še delujejo. Teh mlinov je bilo kar nekaj in stojijo ob potoku Cerkniščica, ki izvira v dokaj močnem izviru pod vasjo Mramorovo. Ta izvir ima stalen in izdaten dotok tudi v sušnih obdobjih.

Na Bloški planoti pa se je včasih vrtelo kar nekaj mlin-skih koles tudi na ravninskem območju ob potokih Bloščice in Farovščice ter še ob manjšem kraškem potočku v Ravnah.

Pri Škrabčem je bil ob manjšem potoku pri Malenskih. Blizu mosta čez Bloščico je bil Veselov malen. Po vojni je tu bival Srnelov Anton od Krampelj in še občasno mlet. Ta mlin je pozneje kupil kovač Marolt – po domače Švrkec iz Rut. Potem tu ni bilo več mlina, ampak kovačija. Te stavbe ni več, sedaj stoji nova stanovanjska hiša.

V Velikih Blokah zraven mosta je bila pred 1. svetovno vojno gostilna. Lastnik je bil Gorjup, poleg gostilne je

imel še mlin in žago. Od tega je ostalo le hišno ime – pri Malnarju. Danes tu živi z družino nov lastnik, Vinko Otoničar – Centov.

Nekoliko nižje ob Bloščici pod Liscem na samem je bila Stebrova kmetija z mlinom in žago. Tu sta nazadnje še precej let po vojni mlela in žagala Jernej in Matevž Korošec-Stebrova.

Na Bloščici od tu naprej ni bilo nobenega mlina več, ker kmalu od Stebrovega mlina Bloščice ponikne v požiralnik oz. »požreh«, kot pravijo Bločani.

Na vzhodni strani Blok je bil pri Fari mlin ob potoku Farovščice pri zadnji hiši na levi strani ob cesti proti Hudemu Vrh. Zadnji mlinar je bil Janez Zgonc, Malnar po domače. Te hiše in mlina ni več. Oboje so podrli. Od mlina je ostalo samo mlinsko kolo, ki ga je ob rušitvi za spomin ohranil sosed Mežnarjev Rafael.

Naslednji mlin je bil Pod Velikim vrhom ob izviru pritoka Farovščice, katere drugi izvir je pod Studencem. Zadnji, ki se je tu ukvarjal z mletjem, če je bilo dovolj vode, je bil Jernej Lavrič – Malnar. Sedaj so tu drugi lastniki. Da pa so se tu nekoč vrtela mlinska kolesa, spominja le še to, da zlasti starejši Bločani za ta del Podvelike-

Foto: Iz knjige »Ob cerkniškem jezeru«
Malnarjeva gostilna ob
mostu v Velikih Blokah,
v ozadju mlin in žaga

Foto: Iz brošure, ki je bila izdana ob prireditvi bloških tekov leta 1989
Zadnji mlinar v Stebrovem malnu Jernej Korošec - Stebrov

ga vrha uporabljajo staro ime – Malnarjevih. Zadnji po vrsti proti vzhodu Blok je bil Lesarjev mlin v Ravnah ob manjšem potočku. Po ustnem izročilu je bila menda tu nekoč lesena bajta in verjetno od tod izvira domače ime »pri Lesarju.« Tudi ta mlin ne deluje že več let. Zadnji mlinar oz. lastnik, dokler je še mlin deloval, je bil Jože Kljun. Za mlin je namreč skrbela Lesarjeva žena.

Vsi tu opisani mlini so bili zelo odvisni od količine vode v potoku, ki je gnal mlin, višina vode pa je bila odvisna od padavin. Ob sušnih obdobjih so mlin ustavili in v jezu nad mlinom morali »nabirati« vodo, kot so rekli. Ob velikih vodah in poplavah je voda vdrla v malenco in včasih poškodovala jez, mlinška kolesa in še kaj.

Tako je tudi nastala pesem o Lesarjevem malnu, kjer je to opisano v šaljivi obliki. V Notranjskih listih 1. izv. iz leta 1977 Iztok Razdrih opisuje mline ob Žerovniščici in navaja, da je pesem o Lesarjevem malnu nastala med temi dolinskimi mlinarji, ki so imeli sorazmerno dovolj vode, saj so jo dobivali z Blok. Ti mlinarji so se s to pesmijo norčevali iz teh bloških mlinarjev, ki so res včasih »mleli po malem«. France Ivančič, Škilarjev iz Raven, pa mi je pripovedoval, da je avtor te pesmi eden od sinov mlinarice Lesarice. Bloška ljudska pevca Petračeva Micka in France s Hudega Vrha jo še večkrat zapojeta v izvirni obliki. Kot se spominjam, se pesem glasi takole:

*Ta Lesarjev malen
pa melje po malem,
kadija, kadeja,
kadijo, tidom.*

*Cel kejden že melje,
pa je komaj za v zelje.
Kadija, ...*

*Pa voda pridere,
pa malen podere.
Kadija, ...*

*Pa Lejsarca pravi,
da se malen popravi.
Kadija, ...*

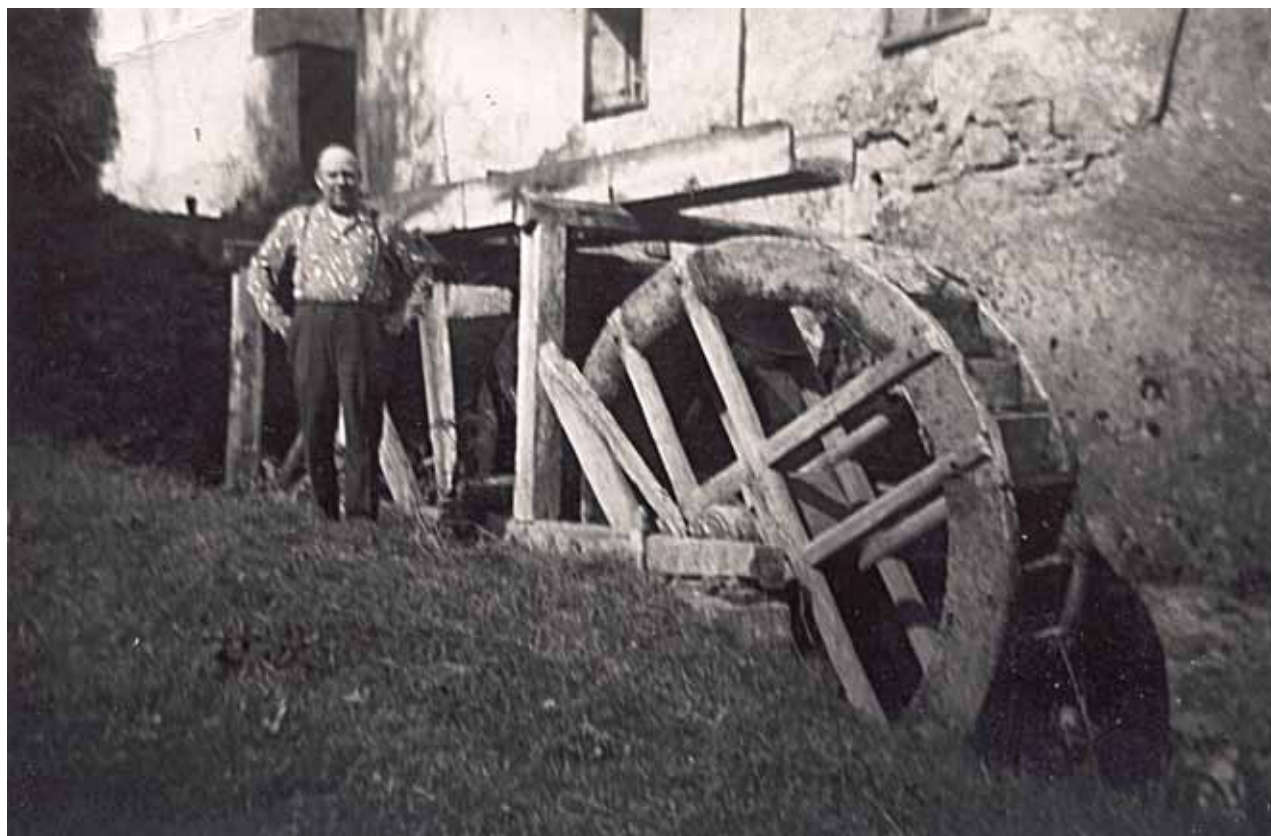
*In Lejsarjev malen
spet mele po malem.
Kadija, ...*

Pesem je zanimiva tudi zaradi svojega ritma, ki oponaša ritem stop, ki so luščile ječmen v ješprenj ali proso v kašo. Stope so imeli včasih pri vsakem mlinu.

France Škrabec

Foto: arhiv France Škrabec

Lesarjev malen v
Ravnah in lastnik Jože
Kljun (1953)

Stare slike z Notranjske na spletnem naslovu

Naša notranjska pokrajina, posebej Cerknica, Loška dolina in Bloke, je s svojimi ljudmi v marsičem neznanka v širšem slovenskem prostoru. Del naše preteklosti se skriva tudi na starih fotografijah.

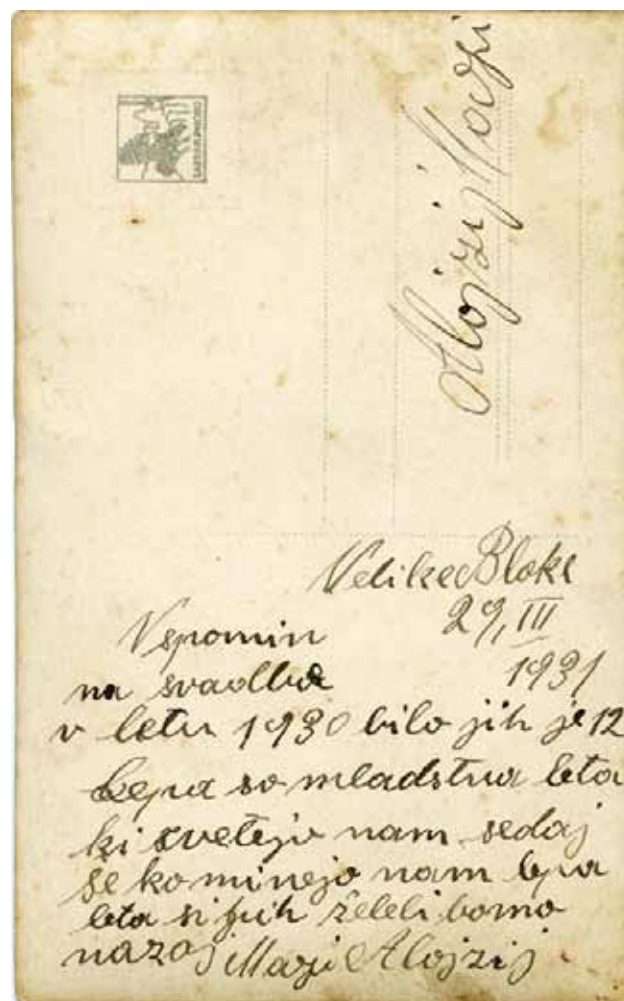

Slovenci smo lahko ponosni, da je bil Janez Avguštin Puhar (1814–1864) eden izmed izumiteljev na področju fotografije in je tako fotografija na Slovenskem poznana že več kot 160 let.

Ljubiteljska skupina, ki jo vodi g. Toni Miloš iz Cerknice, je v začetku leta 2010 na spletni strani stareslike.wordpress.com ali cerknica.org/stareslike pričela z objavljanjem več kot 40 let starih fotografij. Vsaka fotografija dogodka, oseb ali kraja je predstavljena z zanimivim opisom in jo s tem avtor prispevka predstavi širši javnosti. Da gre res za širšo javnost, govori čez 650.000 ogledov v dobrih dveh letih, kar je več kot 800 ogledov na dan. Največ obiskov spletne strani je iz Slovenije, do sedaj pa so si jo ogledali ljudje iz več kot 30 držav sveta. Med okoli 800 starimi fotografijami, ki so bile objavljene do sedaj, jih je nekaj tudi z Bloške planote.

Zanimivo je, da spletna stran vsakemu obiskovalcu omogoča komentar posamezne fotografije. S tem se bogatijo in dopolnjujejo podatki o avtorjih, dogodkih in krajih ter osebah na slikah, saj spomini zelo hitro bledijo. Pametna uredniška politika skrbi, da je vsebina spletne strani zanimiva in nikoli žaljiva.

Kdor želi sodelovati s svojimi prispevki ali pa ima zanimivo staro fotografijo, ki jo želi prikazati, lahko v komentarju pod vsakodnevno objavo napiše svojo željo ali predlog.

V začetku lanskega leta je bila objavljena fotografija fantov iz Velikih Blok, ki so se slikali na cvetno nedeljo leta 1931.

Iz teksta na hrbtni strani fotografije je razbrati, da je bilo v Velikih Blokah leta 1930 12 svatb. Zgodaj spomladi leta 1931 so se fantje zelo lepo praznje oblečeni postavili pred fotografa, ko so se veselili za denar, ki so ga dobili ob porokah. Oblečene so imeli »lajbelce«, pripete žepne ure na verižicah, naramnice, kravate in metuljčke. Imeli so tudi harmonikaša in poln sod vina. Pokojni krojač Alojzij Mazij, ki leži na desni ob sodu s kozarčkom, je na hrbtno stran slike napisal tudi posvetilo temu veselemu dogodku:

»Lepa so mladostna leta, ki cvetijo nam sedaj, še ko minejo nam lepa leta, si jih želeli bomo nazaj.«

Devet fantov na sliki ni preživelo druge svetovne vojne.

Fante na fotografiji sta prepoznala Danica Modic - Tono-va in Jože Mazij - Matevžev.

Lojze Mazij, Velike Bloke

Stojijo: od leve Jože Ponikvar - Ulčar, Janez Hiti - Mazejev, Modic Franc - Janezon, Jože Modic - spodnji Marentov, sedijo: od leve Zakrajšek Jože - Štruklovcov, Lojze Drobnič - Ivanov, Janez Modic - spodnji Marentov (brata), Lojze Rudolf - Jožlov je harmonikaš.

Stojijo od leve: Hiti Franc - Kovačev, Peček - Martinov, Matevž Zakrajšek - Štruklovcov, Jurij Modic - zgornji Marntov, sedijo od leve: Andrej Hiti - Kovačev, Janez Škrabec - Malizjev, Marolt - Klančarjev, Jakob Lužar - Krovčkov

Anton Lah - Gočev in Alojzij Mazij - Matevžev

Prvarji so pisali uspavanke za svoje bratce, sestrice, mamice in očke

Nina nana,
Žiga zaspančka,
nina nana ,
mamica ga zaajčka.

(Andraž)

Kikiriki, Krištof zaspi,
Krištof zaspi, Krištof zaspi,
mama te uspava,
zaspava te mama.

(Neža)

Nina nana,
punčka je zaspana,
Nina nana,
punčka je zaspana.

(Lea)

Nina nina nana,
Nikita le zaspi,
mami te da v posteljo,
Nikita že zaspi.

(Kristjan)

Nina nana,
jagenjček ne spi,
mama ga uspava,
jagenjček že spi.

(Hana)

Nina tutaja,
dojenček že spi,
nina tutaja,
dojenček smrči.

(Ahac)

Nina nana,
mami je zaspana,
oči prihiti,

mami pa zaspi.

(Patrik)

Nina nina nana,
mamica pa bere,
kuža pa priteče,
pa mamico pobere.

(Nik)

Nina nana,
Žiga še ne spi,
nina nana,
Žiga že spi.

(Špela)

Nina nana,
Naja je zaspana,
nina nana,
Naja že spi.

(Tjaš)

Zapisala:
Petja Ilejšič

Mamica moja ...

Mama mi pomeni ljubezen,
življenje in topel objem. Mama
me ima rada, me boža, objema,
včasih tudi pospremi v šolo.

Zarja Kovačič

Mama mi zelo veliko pomeni, ker
zelo rada pomaga in je zelo pri-
jazna.

Erik Korenjak

Mama mi pomeni življenje, zlato
in kristal.

Luka Milavec

Mamica mi pomeni zlato.

Aljoša Intihar

Mamica mi pomeni vse. Mamica
je zlata, ker jo imam rad.

Jože Mulc

Mamica je ena sama in zato mi
pomeni nekaj dragega.

Jaka Kraševc

Moja mama je prijazna. Prebra-
la mi je že veliko knjig. Zelo lepo
skrbi zame. Včasih se razjezi. Zelo
dobro kuha.

Jakob Šega

Mama je prijazna in dobra in
zlata. Mamica je največ, kar lahko
imaš na svetu.

Maliq Gashi

Mamo imam eno samo in ne bi je
prodala niti za biser, saj mama je
biser, ki mu ni para. Naj me mama
nikoli ne zapusti. Naj bo srečna
vse dni.

Manca Milavec

Mami mi pomeni tisto, kar imam
najbolj rada. Mami mi pri vsaki
stvari pomaga, zato jo imam rada.
A tudi zato, ker je moja mami.

Nuša Kocjančič

Mami mi pomeni nekaj velikega.
Mami imam zelo rad.

Anže Pakiž

Mama je moje upanje. Mamica je
vse. Mama mi pomeni zlato.

Luka Zakrajšek

Moja mamica je prijazna, se rada
smeje in me ima rada.

Meta Drobnič

Mentorica Barbara Širaj,
učiteljica 3. razreda

Z nastopom smo jih razveselili

Učenci 3. in 4. razreda smo v mesecu decembru nastopili v domu za ostarele v Cerknici. Poleg tega smo pripravili tudi prijeten večer svojim staršem, bratom, sestram in sorodnikom v telovadnici OŠ Toneta Šraja Aljoše v Novi vasi.

Med pripravi smo se zelo dobro počutili in se tudi zabavali. Bolj smo se spoznali ter se drug od drugega učili in postali boljši na različnih področjih.

Tako smo v prazničnem vzdušju zaključili koledarsko leto 2011.

Vtisi so bili zelo pozitivni in prijetni.

---

*Mentorici Barbara Širaj,
učiteljica 3. razreda,
Ksenija Brus,
učiteljica 4. razreda*

Nasmejani obrazi ob koncu prireditve.

Mami, se prepoznaš?

Nuša Kocjančič, 3. r.

Aljoša Intihar, 3. r.

Manca Milavec, 3. r.

Jakob Šega, 3. r.

Neja Pavčič, 3. r.

8. februar

Ob kulturnem prazniku v mesecu februarju smo postali pesniki. Napisali smo pesmi o Martinu Krpanu z Vrha pri Sveti Trojici.

Se ga spomnite tudi vi?

*Učenci 4. razreda OŠ Toneta Šraja Aljoše,
Nova vas pod vodstvom učiteljice Ksenije Brus*

PESEM O MARTINU KRPANU

Krpan je Brdavsu v pozdrav
podal roko,
nato pa mu v boju odsekal glavo.
Na kobilici se je vrnil na dvor
in rekel, da ni nor,
ko so ga hoteli na dvor.

Polona Bačnik

PESEM O MARTINU KRPANU

Martin, Martin, Martin Krpan,
le kaj si naredil, da Brdavsu si
glavo odbil?
Mišice sem že imel,
še mesarico sem si naredil
in boj dobil.
Na koncu vsi srečni so bili
in mi dovoljenje za sol dali.

Benjamin Modic

PESEM O MARTINU KRPANU

Živel na Vrhu pri Sveti Trojici je
človek močan,
ime mu je bilo Martin Krpan.
Slavilo ga vse cesarstvo je,
premagal pač Brdavs je.

Žiga Knavs

PESEM O MARTINU KRPANU

Martin Krpan je bil močan,
saj delal je vsak dan.
Skrivaj tovoril je sol,
a videl ga je cesar, ko je šel domov.
Osupnila ga je njegova moč,
zato poklical ga je na pomoč.

Katarina Marolt

PESEM O MARTINU KRPANU

Martin Krpan je svojo kobilico

dobil ta dan.

Premagal je Brdavs, ker je bil
močan.

Potem na Vrh pri Sveti Trojici je
odšel pri priči.

Monika Mulc

PESEM O MARTINU KRPANU

Krpan je bil močan in krepak
silak.

Napel je vso moč,

odšel k Brdavs

in mu dokazal njegovo nemoč.

Lenart Ponikvar

PESEM O MARTINU KRPANU

Krpan je bil močan in krepak
junak,

pravi silak.

Za prošnje ni bil nem,

pomagal veliko je ljudem.

Špela Zakrajšek

PESEM O MARTINU KRPANU

Martin Krpan je bil močan.

Svojo majhno kobilico je imel,

z njo prenašati soli ne bi smel.

Z Brdavsom je boj začel,

moči napel

in z njegovo glavo na dvor prišel.

Maj Zidar

PESEM O MARTINU KRPANU

Martin Krpan močan je bil vsak
dan.

Na Vrhu pri Sveti Trojici je živel
ter angleško sol v hišici imel.

Svoje kočije ni imel,

zato kobilice mu vzeti nisi smel.

Maša Hiti

Diplomantka

ANA KOMIDAR

19. decembra lani je Ana Komidar uspešno zaključila podiplomski bolonjski študij podjetništva na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Njena magistrska naloga nosi naslov »Motiviranje strokovnih sodelavcev v javnem visokošolskem zavodu«.

Za magistrski študij se je odločila na podlagi lastne motivacije ter želje, k odločitvi pa je pripomogla tudi podpora bližnjih. Ker se je študija lotila z veliko vnemo, je izpite hitro opravila. Dobro sodelovanje s kolegi ter veliko praktičnega dela so študij naredili še pestrejši in zanimivejši. Poleg nadgrajevanja svojega znanja kot prednost nadaljevanja študija šteje tudi nova poznanstva. Ana meni, da je zaradi podiplomskega študija na isti fakulteti dobila manjšo širino znanja, kot bi jo dobila z nadaljevanjem podiplom-

skega študija na kakšni drugi fakulteti.

Ana je že nekaj let zaposlena izven kraja, kjer živi, saj v domačem kraju ne vidi veliko

priložnosti za delo. Kam jo bo pot zanesla poslovno in zasebno, še ne ve, pomembno se ji zdi le, da je z ljudmi, ki jih ima rada. Meni, da je z akademskim izobraževanjem zaključila, trenutno so v njenem življenju druge prioritete.

Čestitamo!

*Alenka P. Gornik in
Dunja V. Ponikvar*

A si za ples?

Tako so dekleta spraševala ena drugo v jutranjem varstvu. Preden smo našli pesem, ki jim je bila všeč, so dekleta že pripravila koreografijo. Res – kar tako, brez glasbe. Našle smo »komad«, poskusile prvič, poskusile drugič in tako še nekajkrat ... Nastal

je prav lep ples za nastop pred učenci in učitelji. Potrebno pa je povedati, da je dekleta vzpodbujala in usmerjala učenka Neža Drobnič.

Petja Ilejšič

Bo kdo izdelal boljši časopis o slovenskih rekah kot Zlatko?

Projekt »Moja reka si« že četrto leto zapored pripravljata Coca-Cola Slovenija ter Ministrstvo za kmetijstvo in okolje v sodelovanju s programom Ekošola. Ustvarjalci natečaja spodbujajo zavedanje o pomenu rek v Sloveniji in poudarjajo vlogo vsakega posameznika pri varovanju naravnega bogastva. V preteklih letih je na natečaju sodelovalo 35 šol in 10 vrtcev – skupaj preko 700 otrok. V projektu Moja reka si pa letos iščejo najboljši časopis, ki bo predstavil pomen vode za hrano. V nagradnem natečaju lahko sodelujejo otroci iz vrtcev, učenci in dijaki osnovnih ter srednjih šol, šolskih centrov in dijaških domov. Tudi letos jih bo z ustvarjanjem svojega izdelka – tokrat časopisa – spodbujal ambasador Zlatko. Vse informacije o projektu in izdelkih preteklih let so dostopne na www.mojareka.si. Ustvarjanje časopisov bo potekalo do 15. maja.

Coca-Cola Slovenija ter Ministrstvo za kmetijstvo in okolje sta letos izbrala povezavo med vodo in hrano, ki je tudi tema svetovnega dneva vode Organizacije združenih narodov »UN Water«. Ta povezuje tudi vsebine novega združenega ministrstva. Mladi bodo v svojih časopisih raziskovali vlogo vode pri pridelavi hrane in pomen trajnostne uporabe vode. Kot vsako leto doslej lahko tudi letos pričakujemo, da bodo končni prispevki kreativno in hkrati vsebinsko bogato opozorili na nekatere ključne probleme našega odnosa do rek. V kmetijstvu in prehranbeni industriji na svetovni ravni porabimo kar 70 odstotkov pitne vode, zato ima trajnosten odnos izjemno pomembno vlogo. Soodvisnost vode in hrane bodo v okviru projekta raziskovali naši najmlajši in s tem prispevali tudi k boljšemu poznavanju te tematike s strani staršev.

Ambasador projekta je tudi letos slovenski raper Zlatko, ki bo ustvaril svoj unikaten časopis. Za pomoč pri izdelavi časopisa bo poprosil izkušenega novinarja, vsebinsko pa bo odgovore na

svoja vprašanja poskusil poiskati na Ministrstvu za kmetijstvo in okolje, Inštitutu za vode in Kmetijskem inštitutu ter se povezal z nekaterimi znanimi Slovenci oziroma Slovenkami – seveda v svojem slogu. Njegovo ustvarjanje časopisa boste lahko spremljali tudi na Facebook strani projekta Moja reka si.

TRAJNOSTNI RAZVOJ IN OHRANJANJE VODA SKUPINE COCA-COLA

Partner projekta je Coca-Cola Slovenija, projekt »Moja reka si« pa je slovenski prispevek k mednarodni iniciativi partnerstva za zeleno Donavo ICPDR (International Commission for the Protection of the Danube River).

Coca-Cola v vseh svojih procesih vpeljuje najsodobnejše trajnostne rešitve – tudi na področju uporabe vodnih virov. Tako neposredno z najsodobnejšimi proizvodnimi obrati porabi le 1 % do 2,3 % vode v celotnem vodnem odtisu ene stekleničke Coca-Cole, ostalih 97,7 % – 99 % vode pa porabi posredno, torej za pridelavo potrebnih sestavin v kmetijstvu, kot je npr. sladkor – ter za izdelavo embalaže. Coca-Cola s sklepanjem partnerstev s številnimi organizacijami po svetu uspešno prispeva tudi k zmanjševanju uporabe vode, tako da skupni vodni odtis za izdelavo ene stekleničke Coca-Cole znaša le 35 litrov. Za primerjavo: za eno jabolko porabimo 70 litrov vode.

Coca-Cola Slovenija je del skupine Coca-Cola Hellenic, ki je prejemnik mednarodno priznanega standarda ISO 140001. S tem standardom tako zagotavlja stalno izboljševanje odgovornosti do okolja. Od leta 2004 so porabo vode v proizvodnji zmanjšali kar za 48 %. Ena izmed poslovnih zavez skupine je tudi čiščenje vse odpadne vode, ki se iz njenih obratov povrne v okolje.

Dodatne informacije:
Milana Simonič

Starejši za višjo kakovost življenja doma, v letu 2011 in načrti za 2012

Leto 2012 je evropsko leto, posvečeno aktivnemu staranju in medgeneracijskemu sožitju. Poudarek je na vključevanju starejših v vse dejavnosti življenja, predvsem pa v izobraževanju na Univerzi za tretje življenjsko obdobje in izmenjavi znanj in izkušenj med generacijami. Posvečamo se skrbi za starejše in v odkrivanju ter preprečevanju nasilja nad starejšimi. Nasilje je tabu tema iz različnih razlogov. Lahko je psihično, fizično ali ekonomsko. Odkrivanje tega pa je zelo težavno, zato bo o tej temi potrebno še veliko govoriti. Pomembno je vključevanje starejših v rekreacijo in šport za ohranjanje mentalnega in fizičnega zdravja.

Prostovoljci v DU Bloška planota so v letu 2011 opravili na območju občine Bloke 41 anket občanov, starejših od 69 let, in spremljali 183 že prej anketiranih starostnikov z namenov ugotavljati spremembe v kvaliteti življenja in potrebah po pomoči.

Na našem področju je po naših opažanjih za starejše lepo poskrbljeno s strani svojcev ali ob pomoči ustreznih institucij. Devet oseb je nameščenih v domovih za ostarele. Prostovoljci so kot družabniki delovali 43-krat. Sodelujemo tudi s CSD. Prostovoljci so tisti, ki vam lahko svetujejo o poteh do potrebnih pomoči. Starostniki se malo poslužujejo pomoči Rdečega križa.

V občini Bloke je po podatkih Statističnega urada RS 269 starejših od 69 let, 115 moških in 154 žensk ali 16 % vseh prebivalcev.

- od 70 do 80 let — 167 oseb
- od 80 do 90 let — 85 oseb
- od 90 do 100 let — 16 oseb
- od 100 in več — 1 oseba

Povprečna starost starejših nad

69 let je 83 let.

V letu 2012 bomo obiskali 16 novih anketirancev in opravili potrebne ponovne obiske, pripravili kakšno strokovno predavanje in druženje. Vabljeni k sodelovanju, tudi kot prostovoljci.

Lani smo se vpisali med prostovoljske organizacije in pridobili status tovrstne organizacije; s tem pa tudi obveznost za poročanje o opravljenem delu prostovoljcev. Sedem naših prostovoljcev je v letu 2011 opravilo skupaj 550 prostovoljnih ur, kar znaša po Zakonu o prostovoljstvu 5.740,00 €. Ti podatki so pomembni za statistiko o prostovoljstvu v Sloveniji.

Koordinatorica
Nataša Zakrajšek

Društvo upokojencev Bloška planota

Pregled opravljenega dela v letu 2011 in načrti za leto 2012:

Učenci OŠ Toneta Šraja Aljoše so nam polepšali popoldne 2. marca. S skečem, deklamacijami in glasbeno točko so pokazali, da so se veliko naučili. Tudi plesna skupina pri društvu upokojencev je presenetila s svojim prikazom »bloškega pastirskega plesa« v nošah, značilnih za te kraje nekoč.

Občnega zbora se je udeležila malo manj kot polovica članov. Potrdili smo zaključni račun za leto 2011 in se sprehodili po programu, ki je v celoti izpolnjen. Za leto, ki prihaja, pa smo si zadali kar zajeten program za druženje, dejavnosti za ohranjanje zdravja in vitalnosti, izobraževanja in medgeneracijskega sodelovanja.

Na podlagi pravilnika o priznanjih so poverjeniki za večletno uspešno in aktivno delo v društvu ter za izredne zasluge za delovanje društva prejeli društvena priznanja, ki jih je podelila predsednica društva, ga. Milena Škrabec.

Iskreno čestitamo prejemnikom društvenih priznanj: Milki Urbas, Alojziju Hitiju, Silvi Klančar, Vinku Škrabcu, Francu Ivančiču, Ani Zakrajšek in Ivanki Žnidaršič.

PROGRAM DELA ZA LETO 2012:

1. Predavanja in delavnice:

kje in kdaj: v sejni sobi nad knjižnico vsak zadnji četrtek v mesecu:

- 29. 3. 2012 – ročna dela
- 24. 4. 2012 – predavanje dr. Faturjeve
- 26. 4. 2012 – delavnica
- 27. 9. in 25. 10. 2012 – ročna dela
- 29. 11. 2012 – izdelovanje novoletnih voščilnic

2. Izleti in srečanja:

- 5. 5. 2012 – Hrvaško Zagorje (Tuheljske toplice)
- 15. 9. 2012 – Ribniško-Kočevsko (Ribnica, Kočevje, Kostel, Osilnica)
- 8. 12. 2012 – prednovoletno srečanje

3. Pohodi:

Vsako sredo se dobimo pred pošto v Novi vasi in se sprehodimo po bližnji in daljni okolici,

približno 2 do 3 ure. Vsako zadnjo soboto v mesecu pa bomo šli na zahtevnejše in daljše ture.

- 31. 3. 2012 – Po medvedovih stopinjah (Menišija)
- 28. 4. 2012 – Krpanova pot
- 1. 5. 2012 – pohod na Slivnico
- 26. 5. 2012 – Dobec, Veliki Vrh, Pokojišče
- v juniju 2012 – Velikolaška kulturna pot
- 28. 7. 2012 – Slavnik
- 25. 8. 2012 – Snežnik
- 29. 9. 2012 – Vremščica
- 27. 10. 2012 – Slivnica
- 24. 11. 2012 – Sveti Primož

4. Kultura in izobraževanje:

- 30. 3. 2012 – predstava MGL komedija »Nežka se moži« v kulturnem domu v Logatcu
- v mesecu oktobru – pred-

stava v Mestnem gledališču v Ljubljani ali v »Špas teatru« v Mengšu

- 24. 3. 2012 – čistilna akcija »Očistimo Slovenijo«
- za prijavljenih deset kandidatov bo tečaj računalništva v Novi vasi
- Možnosti vključevanja v izobraževanje v sklopu Univerze za tretje življenjsko obdobje v Cerknici
- ekskurzija z ogledom predstave plesne skupine Tineta Rožanca

5. Šport, ples in rekreacija:

- balinanje – vsak ponedeljek in četrtek ob 16. uri pri lovski koči v Novi vasi od aprila dalje,
- 28. 6., 26. 7. in 30. 8. 2012 – celodnevno kopanje v Izoli v hotelu Delfin od 8. do 18. ure
- telovadba v telovadnici OŠ v Novi vasi – vsak torek od 17.45 do 18.45 ure
- plesni tečaj III pod strokovnim vodstvom – ob sredah od 18.00 – 20.00 ure v dvorani nad knjižnico v Novi vasi (datum naknadno)

Pri vходу na pošto v Novi vasi je oglasna omara, v kateri sproti oglašujemo spremembe in tekoča dogajanja v društvu!

Ne pozabite na ugodnosti pri nakupih v določenih trgovinah!

Vabljeni v pisarno društva ob četrčkih od 9. do 11. ure.

**Vodstvo društva upokojencev
Bloška planota**

Dobitniki priznanj DU

Učenci so zelo dobri pri igranju na inštrumente

Folklorna skupina DU na vaji pred nastopom

Utrinki s pohodov DU Bloška planota

Pohodniki pri Jeršičih, v ozadju sv. Vid

V letošnji novoletni številki Bloškega koraka so bile popisane mnoge aktivnosti našega Društva upokojencev. Med temi je od lanskega leta priljubljeno tudi pohodništvo.

Vesolja do hoje in druženja tudi zima ni ustavila. Izkoristili smo suh in sončen mesec januar in

opravili zanimive sprehode. Šli smo čez Radlek na Bločice in se vrnili čez Studeno v Velike Bloke. Za mnoge pohodnike je bila posebej zanimiva pot iz Loža na Križno goro in na Sv. Ano pri Ribnici. Februarsko zimo smo kljub mrazu, snegu in burji izkoristili za krajše pohode po bližnji okolici. V zelo

lepem spominu nam bo ostal marčevski pohod iz Zavrha mimo zapuščene vasi Ščurkovo k sv. Jakobu v Štrukljevi vasi. Vrnili smo se čez Pirmane in Jeršiče mimo Polšečega nazaj v Zavrh. To je bil eden daljših pohodov, zato so nam ob koncu tekstile dobrote zvestih pohodnikov Marije Ponikvar in Boža

Prezlja.

Še naprej se bomo dobivali vsako sredo ob 8. uri pred pošto v Novi vasi. Vabljeni!

Nekaj utrinkov z zadnjih pohodov prikazujejo fotografije Janeza Slavca.

Irena Mazij

Postanek za fotografiranje na poti na Volčje

Nova sezona dekliške vokalne skupine

Dekliška vokalna skupina, ki jo vodi Irena Cundrič Iskra, je zakorakala v novo sezono. Postala je samostojna sekcija Kulturnega društva Bloke in je v novi sezoni nanizala že kar pet nastopov. Skupina je oktobra 2011 ob predstavitvi knjige Slavka Petriča »Boj za Krpanovo dediščino« nastopila v knjižnici Jožeta Udoviča Cerknica, ki jo je organiziralo društvo Martin Krpan. Bile so na gostovanju v Rodiku, in sicer so se pridružile Mešanemu pevskeму zboru Bloke na Kostanjevem prazniku. Decembra so sodelovale tudi na prazničnem koncertu bloških in gostujočih pevskih zborov v Novi vasi. Januarja so se predstavile na gostovanju v cerkvi v Cerknici. Odločile so se tudi za predstavitev v domačih cerkvah in z božičnim programom nastopile pri Sveti Trojici in pri Fari.

Dekleta so v kratkem obdobju

Dekleta na gostovanju v Rodiku

ju nanizala kar nekaj nastopov in pravijo, da se jih tudi vnaprej veseli. Vesela so vsakega povabila za gostovanje in popestritve kulturnega dogodka. Skupina de-

setih deklet si želi in toplo vabi bloške srednješolke in študentke, ki si želijo druženja ob petju, da se jim pridružijo na vajah, ki potekajo ob sobotah zvečer v os-

novni šoli Toneta Šraja Aljoše.

Ana Jakopin

Predstavitve vokalne skupine v cerkvi

Sejem Turizem in prosti čas

Sejem Turizem in prosti čas je največja turistična prireditel v Sloveniji, na kateri se predstavljajo ponudniki turističnih storitev iz vse Slovenije. Turistično društvo Bloke se je na sejmu predstavljalo v sklopu Turistične zveze Brkini Kras Notranjska skupaj s Turističnim društvom Loška dolina in Turističnim društvom Notranjska iz Cerknice. Prireditel je v štirih dneh obiskalo preko 16000 obiskovalcev, ki so imeli priložnost spoznati Slovenijo na enem mestu. Turistično društvo Bloke je v sodelovanju z lokalnimi ponudniki na dveh stojnicah promoviralo Bloke kot zanimivo turistično destinacijo z možnostmi aktivnega preživljanja prostega časa. Največ povpraševanja je bilo po možnostih pohodništva in kolesarstva. Ponudniki turističnih storitev pa so vse štiri dni predstavljali svojo ponudbo ter obiskovalcem pripravljali degustacije pridelkov in izdelkov lokalne samooskrbe. Obiskovalci so bili navdušeni nad suhomesnatimi izdelki, kruhom iz krušne peči ter žganjicami, pridelanimi iz neškropljenega sadja.

Posebna atrakcija je bil sobotni obisk Martina Krpana, cesarja in ministra Gregorja na sejmu. Po celotnem sejmišču so promovirali Bloke in našo stojnico na sejmu, kar je zagotovo pripomoglo k večji prepoznavnosti Bloške planote. Obiskovalci in razstavljalci so se čudili, kako velik je Martin Krpan, in složno ugotavljali, kljub trudu Pivčanov, ki bi radi prepričali ljudi, da je Krpan živel pri njih, da je Krpan doma na Blokah.

Matej Pakiž

Martin Krpan

Milena Zakrajšek je prava sejmarka

Občni zbor PGD Velike Bloke

Običajno je, da društvo ob koncu leta pregleda in analizira svoje delovanje in oceni svojo uspešnost. Tako je bilo tudi na letošnjem 82. občnem zboru v Velikih Blokah.

PGD Velike Bloke je bilo v letu, ki je za nami, zelo uspešno, saj se je kar pet ekip udeležilo gasilskih tekmovanj v različnih kategorijah, tako na občinskem kakor tudi na območnem tekmovanju. Letos pa gresta dve ekipi na državno tekmovanje. Pripraviti, usposobiti in nenazadnje motivirati pet ekip na tako majhnem področju ni v današnjem času preprosta in samoumevna stvar. Zato gre največja zasluga in pohvala poveljniku društva tov. Zdravku Modicu ter njegovemu namestniku tov. Jožetu Jakopinu ml. Pohvaliti je treba tudi tekmovalce, ki si vzamejo svoj prosti čas za vaje in tekmovanja, saj so večinoma vsi dijaki ali študenti.

Organizirana je bila gasilska ves-

elica, na kateri je večina članstva kakor koli aktivno sodelovala. Prekrili smo dotrajano strešno kritino na gasilskem domu v lastni organizaciji in z minimalnimi finančnimi stroški, za kar nas je pohvalil tudi župan naše občine g. Jože Doles.

Tradicionalnega enodnevnega odhoda na morje se je udeležilo več kot 50 mladih in ostalih članov našega društva.

Občnega zbora se je udeležilo veliko članic, članov in mladine, prav tako tudi številni gostje. Med drugimi župan g. Jože Doles, predstavnik GZ Cerknica tov. Jože Turšič, častni predsednik GZ Cerknice in nagrajenec M. Haceta tov. Drago Jakopin in mnogi drugi predstavniki iz sosednjih gasilskih društev. Pomemben je bil tudi dogodek, ki je sovpadal z dnem občnega zbora, 25. februarjem izpred 40-ih let, ko je predse-dovanje društva prevzel tov. Mi-roslav Doles, ki ga uspešno vodi

še danes. To svojo 40-letno prehojeno pot je tudi sam na kratko opisal in se je dotaknil tudi v svojem letnem poročilu. Dejal je, da si ni nikoli predstavljal, da bo tako dolga.

Iz revnega društva se je v vseh teh letih izoblikovalo in razvilo društvo, ki je med boljšimi v GZ Cerknica. Pripomnil je, da je bilo delo večinoma lepo zato, ker je imel ob sebi tako odlične sodelavce, sosede, krajanke ... Nekatere je tudi omenil, čeprav bi jih lahko naštel mnogo več. Pomembno je, da niso bili samo sodelavci, bili so tudi veliki prijatelji, nekateri tudi vzorniki. Ker je 40 let res dolga doba, jih je veliko med njimi tudi pokojnih, zato jim velika hvala.

Tov. Miroslav Doles nam je med ostalim zaupal tudi to, da je to zadnje leto njegovega predsedovanja, saj bodo drugo leto redne volitve in se bo poslovil od funkcije predsednika. Pričakuje, da bo društvo tudi v bodoče ak-

tivno in uspešno delovalo v dobro vseh krajanov.

Ob tem dogodku mu je čestital podpredsednik društva tov. Modic Matjaž in mu v spomin in zahvalo predal kipec sv. Florjana z napisom ...«Miroslavu Dolesu za 40 let marljivega in vestnega vodenja PGD Velike Bloke, 25. februar 2012».

Ker pa bo Miroslav konec leta dopolnil 70 let, mu je izročil tudi spominsko plaketo za življenjski jubilej. Imenovani je prejel številna odlikovanja in priznanja, med ostalimi tudi najvišje gasilsko priznanje v državi, nagrado Matevža Haceta, Zlati grb Občine Bloke ter Zlati grb CZ Občine Cerknica. Poleg dolžnosti predsednika PGD Velike Bloke je 19 let opravljal funkcijo tajnika GZ Cerknica, 5 let je bil predsednik GZ Cerknica in da ne naštevam, še veliko drugih dolžnosti.

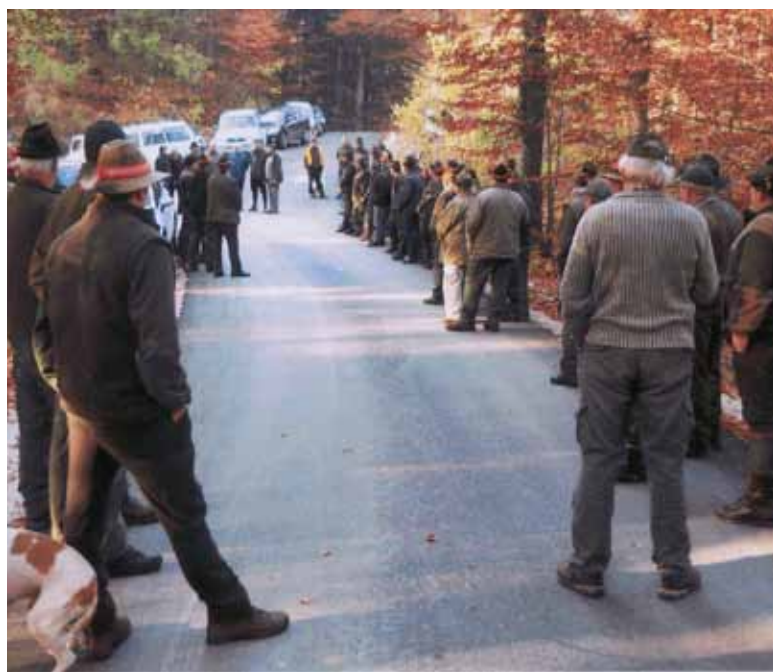
Tajnik društva Tomislav Beroš

Miroslav Doles na občnem zboru

Jaga brez meja

Jutranji pozdrav s pesmijo

Pozdrav županom

V nedeljo, 6. 11. 2011, smo se lovci člani lovskih družin LD Martin Krpan-Bloke, LD Velike Lašče, LD Sodražica in povabljeni gostje iz drugih lovskih družin udeležili drugega skupnega lova, poimenovanega tudi prijateljska jaga brez meja. Ko je po dolinah okoli še kraljevala megla, nas je na zbornem mestu, blizu tromeje—stižišča administrativne meje vseh treh LD, na križišču nad vasjo Novi Pot, že obsijalo sonce. Zbralo se nas je preko 70 lovcev. Najprej so nas s pesmijo pozdravili pevci

Lovskega pevskega zbora Martin Krpan - Bloke ter starešine in gospodarji vseh treh LD s svojimi nagovori. Poudarili so prijateljsko sodelovanje tudi v prihodnje. Po vseh nagovorih smo se najprej okrepčali z dobro malico, nato pa se podali na lov, v lovišča vseh treh LD. Po končanem lovu, na katerem je bilo videno kar nekaj divjadi: jelen, srnjad, 5 medvedov in lisice, smo se zbrali na skupnem družabnem srečanju pri bivaku LD Velike Lašče na Novem Potu. Tu smo opravili pozdrav lo-

vini, saj nas boginja Diana ta dan ni zapustila, uplenjeni sta bili dve lisici. Na zaključek dneva so bili povabljeni tudi vsi trije župani občin, ki jim LD teritorialno pripadamo. Povabilu sta se odzvala župan Velikih Lašč in podžupan občine Sodražica, župan občine Bloke pa nas je pozdravil zjutraj na zbornem mestu, ko je tudi pel v pevskem zboru. Vsi so v nagovorih poudarili potrebo po medsebojnem druženju in sodelovanju na čimveč področjih, saj nas druži mnogo skupnih interesov.

Ob pijači in dobrih domačih klobasah, skuhanih v vojaški kuhinji-kazanu, je bil čas za pogovor z lovskimi tovariši in starimi znanci vse do večernih ur. Na koncu smo si segli v roke in si rekli nasvidenje na ponovnem skupnem lovu prihodnje leto, zopet prvo nedeljo v novembru.

**Starešina LD Martin Krpan -
Bloke Ivan Lah**

Uplenjene lisice – uspeh lova

Lovci pri kotlu—kazanu

S pesmijo v praznične dni

20 let je že minilo, odkar je Mešani pevski zbor Bloke v decembru 1991 prvič v samostojni Sloveniji in takrat še za skupno občino Cerknica organiziral občinsko proslavo v počastitev vseh decembrskih praznikov: božiča, štefanovega in dneva samostojnosti in enotnosti ter novega leta.

Tako je tudi 23. decembra 2011 v dvorani OŠ Toneta Šraja Aljoše v Novi vasi pred številnim občinstvom potekala prireditev »S pesmijo v praznične dni«, ki je bila zasnovana kot revija slovenskih narodnih pesmi v izvedbi kar šestih pevskih skupin. Prav je, da jih na kratko predstavimo.

Dekliški pevski zbor Bloke pod vodstvom zborovodkinje Irene Cundrič Iskra je po letih in po stažu še zelo mlada skupina deklet, vse so še srednješolke oz. študentke, ki pa jim je bilo petje, vsaj po doslej slišnem sodeč, položeno v zibko. Izvedle so že kar nekaj nastopov, med drugim so nastopile v knjižnici v Cerknici, skupaj z MePZ Bloke pa so gostovale na Kostanjevih dnevih v Rodiku.

Učiteljski pevski zbor Rosa z zborovodkinjo Ireno Cundrič Iskra deluje pod okriljem OŠ Toneta Šraja Aljoše Nova vas in letos praznuje že pet let svojega delovanja. V pretekli sezoni so pevke izvedle več priložnostnih nastopov, prvič pa so se udeležile tudi Območne revije odraslih pevskih zborov v Starem trgu in se na njej tudi kar dobro odrezale.

LOVSKI PEVSKI ZBOR MARTIN KRPAN BLOKE

Iz veselja do petja in zagnanosti nekaterih lovcev je v lovski družini na Blokah leta 2005 prvotno nastal oktet, ki se je kmalu razširil v Lovski pevski zbor Martin Krpan – Bloke. Vanj so se vključili tudi nekateri pevci, ki niso iz lovskih vrst. Vse do svoje prezgodnje smrti je zbor uspešno vodil zborovodja Janez Kranjec, kasneje pa je vodenje prevzel priznani glasbeni pedagog prof. Franc Gornik. Zbor je imel več nastopov v Sloveniji in tudi v Italiji, lansko sezono pa je zaključil z odmevnim samostojnim koncertom v Zelšah.

im koncertom v Zelšah.

Komorni zbor Fran Gerbič Cerknica z zborovodjo Jožetom Rajkom deluje sicer od leta 2003, pod imenom Komorni zbor Rakek pa so delovali že od leta 1992. Zbor sodeluje na raznih prireditvah, člani zbora so organizatorji Gerbičevih večerov, letnih koncertov v Zelšah, v zadnjem času pa so bili gostitelji zanimivih skupin, pevk iz Anglije in pevcev iz Walesa.

Mešani pevski zbor Košana je pod vodstvom zborovodkinje Barbare Dolgan s 25 člani nosilec pevške kulture v košanski dolini.

V zadnjih letih se še posebej trudijo, da sodelujejo tudi s slovenskimi pevci, ki živijo izven meja Slovenije. Lani so tako okrepili sodelovanje s kulturnim društvom iz Škednja v sosednji Italiji, kjer so pripravili skupni koncert, predstavili pa so se tudi zamejskim Slovencem v Avstriji.

»Naš« Mešani pevski zbor Bloke je v 40-ih letih delovanja prepeval in skozi svojo kul-

Vse foto Stane Jakopin

turno dejavnost poskrbel za prepoznavnost Blok v domovini in tujini. Preko 100 pevk in pevcev se je v tem obdobju že zvrstilo v naših vrstah, tudi nekaj zborovodij, že več let pa zbor deluje pod vodstvom zborovodje prof. Jožeta Rajka. Za ohranitev naše, bloške in slovenske kulturne dediščine smo posneli več TV-oddaj, filmov in zgoščenk, izdali pa smo tudi knjižico in zgoščenko o Petračevi Micki in Francetu. Letos je tik pred izdajo zgoščenska s pevske posnetki od vsega začetka delovanja zbora. Zanimivo bo spet poslušati petje izpred

30-ih in več let.

Na koncu prireditve so občinstvo navdušili še združeni pevski zbori pod vodstvom Jožeta Rajka z »Venčkom ljudskih« ob spremljavi harmonikarja Darka Žnidaršiča. V čast nedavno preminulega Lojzeta Slaka je zazvenela iz vseh prisotnih grl že skoraj ponarodela »V dolini tihi« ob spremljavi harmonikarjev Mirana Širaja in Darka Žnidaršiča in čisto nazadnje, času in prazničnemu vzdušju primerena, »Sveta noč« ob klavirski spremljavi Irene

Cundrič Iskra.

Kot je sedaj že stara navada, so se s pripravo pogostitve po prireditvi spet odlično izkazale članice Društva kmečkih žena. Ob, skoraj bi lahko rekli tekmovanju številnih harmonikarjev, kdo bo bolj veselo »špilal za ples«, se je druženje obiskovalcev in nastopajočih nadaljevalo še pozno v noč.

Zora Obreza

Komorni zbor Fran Gerbič Cerknica

Dekliški pevski zbor Bloke

Lovski pevski zbor Martin Krpan Bloke

Mešani pevski zbor Košana

Učiteljski pevski zbor Rosa

Mešani pevski zbor Bloke

Dobra ali slaba zima?

Po čem ločiti dobro od slabe zime, ko pa ima vsak svoj kriterij? Moja je bila drugačna od sosedove, nekemu je bila v veselje, drugemu pa v nadlego. A smučarski tekači jo sprejememo takšno, kakršna pač je, in od nje želimo dobiti največ, kar se da. Ne obupujemo nad domnevnimi vremenskimi spremembami, temveč upamo, da bo vsaka boljša od prejšnje. In letošnja je bila še kar. Od 20. decembra lanskega leta do 3. marca

smo z nekaj prekinitvami lahko tekli po urejenih progah. Nekaj dni v Loškem Potoku, še nekaj več v Ravnah, ostalo pa okrog Nove vasi. Skupaj 45 dni v različnih vremenskih pogojih, kar je zadostovalo, da smo v TSD Novolit Olimpija izpeljali zastavljen program.

Večino treningov so tekmovalci in tudi rekreativni člani opravili na domačih terenih, najraje v

skandinavskem vzdušju, ki ga je moč najti tudi na Blokah.

Na dan kulturnega praznika smo organizirali odprto društveno tekmovanje na trening progi v Ravnah na Blokah. Vsi smo zmagali. Bilo je zabavno in veselo. Tako bo tudi naslednjo sezono. Seveda pa so bila tekmovanja za pokal Geoplin, kjer naši tekmovalci sicer tekmujejo, veliko bolj resna. Sodelovali smo

na več kot desetih tekmah po vseh smučarskih centrih, kjer so imeli dovolj snega. Tekmovalci so domov prinesli kar nekaj medalj in priznanj. Najboljši uspeh pa so dosegle naše mlajše deklice: Zbačnik Maja, Zidar Sara in Bačnik Veronika, ki so v Medvodah na državnem prvenstvu v štafetnem tekmovanju dosegle prvo mesto in postale letošnje državne prvakinja, kar je odličen rezultat.

Vsakoletno dejanje, ki zadeva prav vse člane našega društva ob pomoči drugih društev, pa je organizacija pokalnega tekmovanja. Če se le da, na Blokah. Po sedmih letih nam je to 18. februarja ponovno uspelo v centru Nove vasi, na poligonu za OŠ. Zaradi bližine in dostopnosti je ta lokacija organizacijsko najboljša, a hkrati vremensko najobčutljivejša. A tokrat smo imeli veliko sreče s snegom in lepim vremenom, kar nam je olajšalo delo. Tekmovalo je 199 tekmovalcev vseh starostnih kategorij iz trinajstih klubov. Najprej so tekli sprinte klasično v kvalifikacijah, potem pa najboljši še izločilne četvorke. Tekmovali so vsi naši tekmovalci, najbolj pa nas je razveselila Maja Zbačnik s 1. mestom v kategoriji MDE in Nejc Šraj z 2. mestom v kategoriji MDI. Odlični so bili tudi drugi tekmovalci, predvsem Sara Zidar s 5. in Veronika Bačnik s 6. mestom. Jaki Maroltu je odmevnejši rezultat preprečil padec, ki pa je v sprintih pogost pojav.

Naslednji dan je že deževalo, kar smo izkoristili za odhod na Hrvaško, v rojstni kraj Jakova Faka, aktualnega svetovnega prvaka v biatlonu. Devet naših članov je v Mrkopalj nad Reko odšlo po medalje in štirje smo se res vrnili z njimi; Janez Žurga celo z zlato. Smo se pa to zimo vendarle dogovorili s Turističnim društvom za sodelovanje pri izdelavi turističnih tekaških prog, kar je v naše kraje predvsem ob lepih vikendih privabilo veliko tekačev od drugod. Popularizacija smučarskega teka je velikega pomena tudi za delovanje našega društva, zato želimo s tem nadaljevati tudi v naslednjih sezonah.

Je pa na Blokah še nekaj lepega, a večina ljudi tega ne pozna ali ne ceni. Praviloma imamo vsako leto nekaj dni pred koncem zime obdobje edinstvenega snega, ki se čez dan na soncu zmehča do neuporabnosti, ponoči pa pomrzne

in naslednje jutro spremeni planoto v popolnoma drug svet, ki se jo da od svita do desete ure dopoldne presmučati po vsej njeni dolžini in širini z neverjetno lahkoto in hitrostjo, ki ni primerljiva z običajnim tekom. Meglica, ki jo sonce nad človekom razmika, ustvarja nenavadne občutke, ki jih je vredno spoznati. Zdi se mi, da vsako zimo težje čakam na ta čas. Letos se je to dogajalo od 27. februarja do 3. marca, ko se je še dalo smučati skoraj po travi.

Rado Ponikvar

Sončna elektrarna Bloke – Lena v Novi vasi na Blokah

V decembru 2011 smo na seniku gospodarskega poslopja pri Mestkovih v Novi vasi zagnali malo sončno elektrarno. Tako upamo, da bomo lahko v prihodnjih letih na okolju prijazen način izkoristili sonce, ki ga imamo na Blokah v izobilju. Sam sem pred tem že nekaj let razmišljal o svoji fotonapetostni elektrarni, predvsem ker me tehnologije obnovljivih virov energije zanimajo, pa tudi primerno streho smo imeli.

In tako je lansko poletje padla odločitev, da zadevo uresničim. Pred tem sem se o mnogih podrobnostih postavljanja sončnih elektrarn poučil s prebiranjem knjig in s spletnih virov.

Postavitev sončne elektrarne ni enostavna, je pa ob primeri organiziranosti uresničljiva brez nepremostljivih preprek. Obsega v grobem dva dela; urejanje vseh uradnih dovoljenj za postavitev in obratovanje

ter seveda fizično postavitev same elektrarne. Sam postopek pridobivanja vseh soglasij za postavitev, priklop in obratovanje traja nekaj mesecev, dejanska postavitev elektrarne podobne velikosti pa je lahko zaključena v dveh tednih. Birokratski del sem urejal sam v poletnih mesecih. S postavitvijo pa smo začeli jeseni, pri čemer smo imeli tudi obilo sreče s toplim in sončnim vremenom. Veliko pripravljalnih del sem

opravil sam s pomočjo sorodnikov, namestitve fotonapetostnih modulov in energetskega voda ter vsa elektroinstalacijska dela pa je opravilo podjetje Inpen iz Nove Gorice.

Naša elektrarna ima nazivno moč 25 kW. To pomeni, da ob optimalnem osončenju, opoldan poleti, načeloma lahko doseže moč okoli 25 kW. V januarju je elektrarna na sončen dan proizvedla okoli 100 kWh energije.

To okvirno ustreza povprečni dnevni porabi desetih gospodinjstev. Samo delovanje je skoraj neslišno, le občasno lahko v razsmerniku slišimo ventilator. Postavitev sončne elektrarne ni poceni, se pa naložba lahko izplača tudi v manj kot desetih letih, v kolikor elektrarna zgledno deluje. Naložba se povrne s pomočjo subvencioniranja cene elektrike, ki jo elektrarna oddaja v omrežje. Subvencija za prodano elektriko se vsako leto zmanjša za približno 10 %. A padajo tudi cene opreme, tako da bo postavljanje sončnih elektrarn tudi letos dolgoročno gledano dobičkonosno.

dr. Aleksej Majkić

Pavla je jubilej praznovala 19. januarja in je zelo srečna, da ima ob sebi družino, ki jo spoštuje. Poročila se je leta '49, vendar je že od leta '73 vdova, kljub temu pa je vzgojila tri sinove, Alojza, Franceta in Roberta, na katere je zelo ponosna. »Vedno so me spoštovali – potem je šel vsak po svojih poteh, ampak še vedno me imajo radi.« Spominja se, kako sta se z možem spoznala v Loškem Potoku, kjer je takrat zidal. Ni bilo lahko, saj je bila njena mladost vojna, zato ni poznala plesov in zabav. Pavla je razložila, kako so bili ona ter njeni bratje in sestre od dveh očetov. Bilo je tako, da je bil njen oče, ko še ni bila rojena, v Ameriki. Očetov brat je bil med vojno ubit, doma pa je imel otroka. Mama je tako ostala sama, zato so pisali bratu ubitega, torej Pavlinemu očetu, naj pride domov, ker so ubili brata: »Kmetija je obrajtana. Kdo bo? Domov pridi.« Tako je prišel domov, poskrbel za bratovo družino in si ustvaril še svojo. Bili so pač drugačni časi.

Mlada se je navadila tudi šivati in je bila zato kar domača šivilja. Mama ji je velikokrat rekla: »Kaj že dol brliš?!«, pove v smehu. Šivala je tudi za sosede, zato je kasneje dobila tudi šivalni stroj. Spominja se tudi, da so

90-letniki

KMALU PO NOVEM LETU SMO OBISKALI ŠE ENO JUBILANTKO IZ RAVEN, IN SICER PAVLO KNAVS, PO DOMAČE ŽNIDARJEVO, KI IZHAJA IZ LOŠKEGA POTOKA, IZ ŠEGOVE VASI, PRI HIŠI SE JE REKLO PRI ANŽETOVIH.

doma sejali lan in »pridelali« do dve rjuhi na leto. V njihovo vas so tudi od drugod hodili prat štrene, saj so bili v potoku veliki kamni, kar je bilo priročno. Lan se je sušil tri tedne, potem so naredili butare, ki so jih odnesli v terilno jamo. V terilni jami se je kurilo, na vrhu je bil lan, biti pa si moral zelo pozoren, da ni kaj zagorelo. Lan se je tako trlo in iz tega so nastale nitke, podobne lasem. Te nitke se je potem predlo v klobke. Če je bila letina dobra in se je pravilno predlo,

so bile tudi rjuhe lepe in tanke.

Danes Pavla rada bere, vsak dan ji prinesejo časopise, in posluša radio. Je pa tudi izjemno zadovoljna, da je bila lani na Brezjah, kjer je opravila spoved in maziljenje, kar ji zelo veliko pomeni.

Območna organizacija Rdečega križa Cerknica, Loška dolina in Bloke ter Občina Bloke Pavli želita obilo sreče in zdravja!

Miha Knavs

Jubilantka Pavla Knavs je zelo ponosna na svoje tri sinove.

Življenje s pticami

OD NEKDAJ Z ZANIMANJEM IN SIMPATIJO GLEDAMO NA PTICE. NJIHOVO GIBANJE KOT TUDI BARVA, VEDENJE TER PETJE SO NAM VIR VESELJA IN NAVDIHA.

Na svetu je v svojih različnih habitatih prepoznanih okoli 10 000 vrst ptic, od katerih jih 430 živi v Evropi.

Že 3000 let pred našim štetjem so ljudje udomačili skalnega goloba (*Columba livia*), predhodnika današnjih pasemskih golobov. V starih kulturah je bil golob sveta žival in še danes nosi močno simbolno sporočilo.

Večina starejših se vas še spomni, kako smo kot otroci stikali in plezali za pticami po drevesih vaških sadovnjakov in bližnjih

k mednarodni konvenciji CITES (Konvencija o mednarodni trgovini z ogroženimi prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami) postale zakonsko zaščitene.

Človek potrebuje in želi ohraniti delček narave v svojem bivalnem prostoru. Kanarčki in številne druge ptice, ki jih razmnožujemo v kletkah, so idealna zamenjava za zunanje prostoživeče ptice. Mislim, da se je ljudem v stoletjih sobivanja s pticami najbolj prikupil ravno kanarček s svojo živahnostjo in

letja s selektivno vzrejo in sodobnim poznavanjem osnov genetike nastale številne mutacije in barvne različice kanarčkov.

Tudi naravoslovec Charles Darwin je v začetku 19. stoletja preučeval ptice in jih z odprav z ladjami pripeljal v Evropo. Raziskovalec John Gould je leta 1840 iz Avstralije pripeljal zelene papige skobčevke (*Melopsittacus undulatus*) in izredno barvitega ščinkavca gould amadino (*Chloebia gouldiae*). Vse ptice so začeli uspešno razmnoževati

varstvo in vzgojo ptic po vseh večjih krajih Slovenije.

Člani omenjenih društev imajo številne ptice različnih vrst, ki jih razmnožujejo v kletkah. To so velike in male papige, kanarčki vseh vrst ter eksotične ptice. Redno jih predstavljajo na ocenjevalnih razstavah, kjer jih glede na vrsto ocenjujejo po petju (kanarčki pevci) ali po lepotnem izgledu.

V ljubljanskem društvu, ki danes deluje pod imenom Društvo za varstvo in vzgojo ptic Ljubljana,

gozdov. Mojemu očesu ni ušla nobena ptica, ki je spomladi začela s svatbenim petjem in dvorjenjem. Takoj, ko je položila prvo vejico za svoje bodoče gnezdo, sem velikokrat že vedel, kje in čigavo gnezdo bo nastalo.

Časi so se spremenili in ogrožene prostoživeče živali vključno s pticami, ki so jih dolga leta lovili, so s pristopom naše države

neumornim petjem.

Konec 15. stoletja so Španci na Kanarskih otokih opazili majhne kanarčke (*Serinus canaria*), podobne našemu grilčku (*Serinus serinus*), ki so izredno lepo peli. Nekaj primerkov so ulovili in prinesli na evropske dvore in v samostane, kjer so jih začeli uspešno razmnoževati. To je bil začetek, iz katerega so skozi sto-

v ujetništvu. Nastale so nove in nove barvne različice in oblike, ki so v nekaterih primerih popolnoma spremenile prvotni videz ptice.

V Ljubljani so leta 1925 pri Društvu rejcev malih živali ustanovili Sekcijo ljubiteljev kanarčkov – harških vrvivcev. Omenjeno društvo je bilo tudi temelj za vsa bodoča društva za

na, sva pomemben pečat pustila tudi dva Bločana. Uspešen in priznan gojitelj papig skobčevk Ivan Anzeljc (Cempretov Ivan), s Studenca, ter avtor tega članka, ki se že 30 let organizirano ukvarjam s kanarčki, eksotičnimi pticami, grlicami ter golobi pismošiši.

Vsem pticam, izvaljenim v domačem okolju, že prvi teden

po izvalitvi namestimo na nogo zaprt obroček, kar je evidenca in rodovnik ptice. Premer obročka, kakor tudi standard vsake vrste ptice, je predpisan s strani svetovne ornitološke zveze COM, ki za vsako leto določi tudi barvo obročka. Na tem obročku, ki ga nosi vsaka doma izvaljena ptica, so podatki o državi, letu izvalitve, društvu in tudi evidenčna številka lastnika – vzreditelja.

Na Ravnah na Koroškem smo v začetku decembra izvedli 20. državno razstavo in ocenjevanje ptic v organizaciji Zveze društev gojiteljev ptic Slovenije ter lokalnega Društva za varstvo in vzgojo ptic Koroške, ki je eno izmed 27 tovrstnih društev v Sloveniji.

Ocenjevanje vseh 1100 ptic je potekalo dva dni. Vsako posamezno ptico so morali člani tekmovalne komisije prinesiti pred sodnika ocenjevalca, ki je opazil vsako, še tako majhno pomanjkljivost. Na koncu so sodniki izbrali zmagovalca posameznih skupin in šampiona med vsemi tekmujočimi pticami.

Vsako tretjo soboto v mesecu je organizirana prodajna razstava malih živali in ptic v šotoru pri veterinarski ambulanti v Grosupljem, kjer lahko nekatere omenjene ptice tudi kupite.

Veliko informacij na temo ptic lahko najdetenasplesnemforumu

www.pernati-prijatelji.com.

Razstava, kakršni smo bili priča na Koroškem, prodajna razstava malih živali v Grosupljem ter spletni forumi na to temo naj številne ljubitelje ptic vzpodbudijo k tej zanimivi ljubiteljski dejavnosti, s katero se mnogi ukvarjamo s srcem in ji posvečamo mnoge ure našega prostega časa.

Slavko Lah

Ob tisti oljki ...

VELIKA NOČ SE S SVOJIM PRAZNOVANJEM ZAČENJA ŽE OB HREPENENJU IN PRIČAKOVANJU OBLJUBLJENEGA. TISTI ČAS IMENUJEMO ADVENT IN SE DVIGNE V VIŠINE JEZUSOVEGA PRVEGA PRIHODA – ROJSTVA ZA BOŽIČ. TAKRAT JE VSE LJUBKO, PRIJAZNO, NAPOLNJENO Z DOŽIVETJEM TISOČIH LUČK, ZUNANJIM VESELJEM IN UBRANOSTJO.

Veliki teden pa se začne z Jezusovim slovesnim priznanjem, da je Kralj in božji Rešitelj, ki prihaja na osličku in ga ljudstvo navdušeno pozdravlja. Po tej cvetni nedelji Jezus z majhno skupino učencev praznuje judovsko pasho, svojo poslovlino večerjo, kjer ob koncu spregovori nad kruhom in vinom besede, ki jih do takrat še nihče ni spregovoril: »... to je moje telo, ... to je moja kri ...«. Slovesna hvalnica odmeva, ko se odpravijo pozno ponoči preko cedronske doline k vznožju Oljske gore. V oljčnem vrtu učenci trudoma zaspijo, Jezus pa moli, moli in prosi Božje tolažbe. V silnem notranjem trpljenju njegov pot postanejo kaplje krvi in Oče mora poslati angela med tiste samotne oljke, kjer se žalosti in trpi Njegov sin. Ta mora sprejeti, mora izreči svoj »da« Očetovi volji in takrat se za nas začne vstajenje.

Ječa, čaščenje križa, velikonočni ogenj – ali res lahko nekdo, ki je že mrtev, ponovno oživi? Prvi božič in prva velika noč, pa tudi prvi binkoštni praznik vzbujajo mnogo vprašanj. Ti prazniki niso le lepi spomini na življenje nekega človeka izpred dva tisoč let, ampak se dotikajo prav mojega življenja. K jasicam gre križ in v sredo življenja vstopa smrt. Življenje ni le prijetno, prijazno, ubrano, marsikaj tudi boli. Še take človeške obljube o sreči, o doživetjih, o zmagoslavju in uspehu ne bodo mogle odstraniti strahu, osamljenosti, bolezni, bolečine – smrt in obup bodo ostali.

Velika noč trdi, da človeško trpljenje nima zadnje besede. Prav ta praznik, ki nam ne odvzame teme, govori, da je Bog z menoj v vseh teminah življenja. Trdi, da smrt, trpljenje, obup, razočaranje ... nimajo zadnje besede, ampak da je močnejša od tega ljubezen.

Velika noč niso čokoladni velikonočni zajčki, pisani pirhi, velikonočni žegen s šunko in

potico. Velika noč je vprašanje življenja – mojega življenja. Je povabilo k novemu začetku. Je vabilo, naj si upam začeti znova po vseh padcih, obupu, žalosti in strahovih ... Velika noč je svetloba tistega jutra, ko morda ne bom slišal slovesne aleluje – toda prazen grob in odvaljeni kamen vsem mojim problemom navkljub govori o življenju. Velika noč praznujemo petdeset dni, ko se konča na binkoštni praznik, s prihodom Svetega Duha. On je Gospod, ki oživilja; po Njem, z Njim

in v Njem nam Bog podarja svojo moč in ljubezen in hoče, da se moje življenje začne na novo.

Velika noč je res nekaj čisto novega. Novo se začne. Toda to lahko resnično izkusimo le, če veliko noč živimo.

Zato tebi, ki to bereš, kličem: »Kristus je vstal, vstal zate! Samo zato, ker te ima rad. Tako zelo rad, da ti je podaril življenje. Aleluja!«

Anton Marinko, župnik

Razstava fotografij Bloški meandri

Meander

Tišina

Nekako slučajno, ob obisku in na povabilo naših »kranjskih« članov, prijateljev in sovaščanov Jane in Janeza smo si nekateri člani Društva prijateljev Martin Krpan Bloke v Kranju ogledali fotografsko razstavo z nam tako domače zvenečim naslovom »Bloški meandri«. Fotografska razstava avtorja Vasje Doberleta nas je vse zelo navdušila.

Videti našo Bloščico skozi fotografski objektiv z drugega in drugačnega vidika, kot jo vidim skoraj vsak dan, me je prav vznemirilo. Priznam odkrito, da me je v trebuhu kar malo »zašraufalo«. Tisti moj patriotizem, veste! Tisti, ki mi privre na dan s kančkom jeze in besa. Da se večina nas, ki živimo na Bloški planoti, sploh ne zavedamo lepote našega bivanjskega okoliša. In da nas mora na to vsake toliko opozoriti kakšen obiskovalec in oboževalec te prelepe pokrajine. Da nas morajo taki ljudje skoraj malo brcniti, da se potem lažje zganemo in tudi doma odpremo vrata za takšne dogodke. Bili smo si takoj enotni, da moramo razstavo nekako vplesti v naše aktivnosti, saj če kje, je treba le-to gotovo na Blokah »na ogled postaviti«.

S tako »čustveno« vzpodbudo, navdušenim sodelovanjem avtorja, fotografa g. Vasje Doberleta in delavkami knjižnice Ivana Čampe iz Nove vasi je bil naš namen hitro realiziran. 14. decembra 2011 je bilo v knjižnici Ivana Čampe ob veliki udeležbi in zanimanju obiskovalcev odprtje razstave osmih čudovitih fotografij.

V lično oblikovani zloženki lahko preberemo o razstavi in avtorju naslednje:

»Današnja razstava prikazuje Bloke, kamor Vasja rad zahaja. To je serija o dramatični pokrajini v zgodnji pomladi. Mirni meandri Bloščice, obdani s poleglo travo, izražajo spokojnost, dramatični, težki oblaki pa so

temu miru pravo nasprotje in napovedujejo bližajočo se nevihto, ki bo prebudila spečo naravo.«

Leta 1946 v Ljubljani rojeni Vasja Doberlet se je s fotografijo prvič srečal pri 17-ih letih. Za fotografijo ga je navdušil priznani pedagog in mojster fotografije Vlastja Simončič, leta 1968 se je udeležil njegovega fotografskega tečaja. Isto leto je imel tudi svojo prvo razstavo v Zagrebu. Več kot 40 let že deluje na področju fotografije kot uspešen fotograf in dober organizator in naj naštejemo samo nekaj glavnih podatkov: sodeloval je na skoraj 170 slovenskih in 230 mednarodnih razstavah v 40 državah sveta, imel je razstavljenih preko 1400 fo-

tografij z zelo široko in raznoliko tematiko in prejel preko 70 nagrad, pohval, naslovov in častnih naslovov. Je predsednik Fotografskega društva Janez Puhar v Kranju, kot predstavnik Fotografske zveze Slovenije pa sodeluje v Mednarodni zvezi za fotografsko umetnost.

Glede na to, da je bila avtorju navdih za razstavo Bloščica, smo si prisotni tudi malo obudili spomin in naše vedenje o tej rečici, ki je za nas domačine kar nekako samoumeven del Bloške planote. In mogoče bo spodaj zapisano zanimivo tudi za nekatere bralce Bloškega koraka. Spomnili smo se podatka, da obsega porečje Bloščice cca 25 km², da se napaja z več manjšimi potočki

med Zakrajem in Runarskim in jo v zgornjem toku domačini imenujejo Blatnica, saj priteče iz blat, kar je med drugim tudi staro ime za barje. Tu se ji pridruži pritok Runarščica. Sprva teče po vzhodni strani planote proti severozahodu, kjer se ji pridruži Ravniščica, pri Šivčah pa ostro zavije ter nadaljuje svoj tok proti jugu in tako pri Velikih Blokah že doseže zahodni del planote. Tam ob običajnem vodostaju tudi ponikne v »požr'h'«, ob višjem vodostaju pa svoj površinski tok podaljša po sicer suhi strugi mimo Nove vasi do Fare, tu ima pritok Farovščico, za Faro se razlije in počasi ponika v podzemlje. Bloščica ima zelo majhen padec, zaradi česar so za celoten tok značilni številni okljuki ali meandri (po bloško so to kluč), ki so ponekod tako izraziti, da se struga po več kot sto metrov dolgem ovinku ponovno približa gorvodno ležeči strugi na vsega nekaj metrov. Majhen padec vpliva tudi na počasnejši odtok vode. Ob celotni Bloščici so tako številna manjša močvirja, z redkimi ali ogroženimi rastlinskimi vrstami, kot so: mesojede dolgolistna in okroglostna rosika in alpska mastnica, pisana preslica, boljši šaš, poletna škrbica, mešinka, močvirski grint, transilvanska prstasta kukavica ... Močvirni svet ob vodotoku je zavarovan v okviru Nature 2000, saj predstavlja domovanje številnim metuljem, kačjim pastirjem, žabam, pticam itd.

Po uradnem delu odprtja razstave in tako zopet enem družabnem dogodku na Blokah smo imeli obiskovalci kar veliko odprtih tem za nadaljevanje prijetnega druženja in pogovora ob dobri pogostitvi.

Razstavo ste si v knjižnici lahko ogledali do 31. januarja 2012.

L'pu je blu, pa de b' blu spjet hmal toku !

Pa lepo pozdravljeni do naslednjič,

Zora Obreza

Plesno izročilo in oblačilna dediščina Notranjske/Blok

Ustanoviti želimo folklorno skupino. Sedaj nas je 5 starejših parov. Za prvi nastop na OZ DU Bloke smo se s pomočjo Marjete Jerič naučili bloški pastirski ples. Če se želite naučiti notranjskih in bloških pastirskih plesov, se nam pridružite. Vabimo vse, ki imajo veselje, kondicijo in posluh. Prvo srečanje z Marjeto Jerič — dolgoletno plesalko FS Tine Rožanc — bo v nedeljo, 22. aprila 2012, ob 18. uri v dvorani nad knjižnico v Novi vasi. V

nedeljo, 15. aprila 2012, pa si bomo v Ljubljani v operi organizirano ogledali letni nastop FS Tine Rožanc, kjer bodo med drugim predstavljeni tudi notranjski in bloški plesi. Cena vstopnice 15 €, prevoz 5 €.

Za rezervacijo vstopnic pokličite 040-129-215 (Sonja).

Sonja Drobnič

Foto: Sonja Drobnič

Prvi nastop bodočih folkloristov na občnem zboru DU Bloke

Osteoporoza ne izbira

Vsakodnevno jemanje zdravil ali 2-krat letno po injekcijo k svojemu zdravniku?

Z BIOLOŠKIMI ZDRAVILI NAD KRHKE KOSTI

Biološka zdravila so v zdravljenju prenekatere kronične bolezni prinesla velik preobrat ali celo novo upanje. Tudi na področju zdravljenja osteoporoze pomenijo velik korak naprej. Osteoporoza je bolezen, za katero je dolgo veljalo prepričanje, da je običajni spremljevalec starosti, a ta miselnost se zdaj spreminja.

Po ocenah naj bi jo imelo v Sloveniji okoli 100.000 ljudi v starosti nad 65 let. Za njo po 50. letu zboli vsaka druga ženska in vsak peti moški. Najbolj nevarna in nezaželena posledica bolezni so pogosti zlomi, predvsem zlomi kolka, ki človeka močno onemogočajo ter lahko za dolgo tudi priklenejo na posteljo in mu okrnijo kakovost življenja.

NEMA BOLEZEN

Osteoporozo opredeljujemo kot stanje zmanjšane mineralne kostne gostote. Gre za bolezen, ki se razvija tiho in jo zdravniki pogosto ugotovijo šele ob prvem zlomu. Za osteoporozne zlome je namreč značilno, da se zgodijo že po zelo majhnih travmah. Kost se lahko zlomi že, če dvignemo nekajkilogramsko vrečko, če tesneje objamemo sočloveka ali pademo s stojne višine. Najbolj izpostavljene so kosti v zapestju, kolku in hrbtenična vretenca. Zdravniki, ki obravnavajo zlome pri starejših ljudeh, morajo biti zato vedno zelo pozorni in imeti v mislih tudi možnost, da gre za osteoporozo.

POMEMBNO JE ČIMPREJŠNJE

ZDRAVLJENJE

Tako kot pri drugih boleznih je tudi pri osteoporozi najpomembnejše, da jo čim prej odkrijejo in začnejo zdraviti. Tako kot vsako drugo kronično

bolezen je treba tudi osteoporozo zdraviti stopenjsko. Zdravniki najprej svetujejo zdrav življenjski slog ter opustitev čezmernega pitja alkohola in kajenja, saj oboje škoduje kostem. Bolnikom svetujejo ustrezno telesno vadbo in prehrano ter dovolj vitamina D in kalcija.

Naslednji ukrep pri zdravljenju osteoporoze so zdravila. Obstajajo štiri vrste zdravil za zdravljenje osteoporoze: zaviralci kostne razgradnje (bolniki jih, odvisno od posameznih zdravil, jemajo enkrat na mesec, na tri mesece ali enkrat letno), spodbujevalci kostne izgradnje (le za tiste bolnike, pri katerih je kljub klasičnemu zdravljenju prišlo do osteoporoznega zloma), stroncijev renalat ter biološka zdravila.

BOLNIKOM PRIJAZNA SHEMA ZDRAVLJENJA

Novo biološko zdravilo – prvo za zdravljenje osteoporoze – posega v sam mehanizem delovanja osteoklastov, torej celic, ki s svojim delovanjem vplivajo na izgubo kosti v menopavzi, pravi doc. dr. Tomaž Kocjan, endokrinolog iz UKC Ljubljana. Kot razlaga dr. Kocjan, je v zadnjih letih vedenje o fiziologiji in patofiziologiji kostne preнове zelo napredovalo. Biološko zdravilo onemogoči delovanje osteoklastov že na ravni aktivacije ter hitro zavre kostno razgradnjo. Gre za učinkovito zdravilo, ki je obenem bolnikom prijazno, zlasti kar zadeva jemanje, poudarja dr. Kocjan. Pri vseh kroničnih boleznih je namreč redno jemanje zdravil ključnega pomena, saj je le tako ves čas zagotovljena enakomerna raven zdravila v krvi, s tem pa tudi pričakovana zaščita pred simptomi bolezni. Osteoporoza v tem pogledu ni izjema. Bisfosfonate je bilo treba sprva jemati enkrat na teden, pozneje enkrat na mesec. Pri biološkem zdravilu pa so znanstveniki dosegli še korak več.

Doc. dr. Tomaž Kocjan, dr. med., je priznani endokrinolog, ki se ukvarja s hormonskimi motnjami ter z osteoporozo in drugimi boleznimi kosti. Zaposlen je na Kliničnem oddelku za endokrinologijo, diabetes in presnovne bolezni v Kliničnem centru Ljubljana.

Bolniku je treba biološko zdravilo v obliki podkožne injekcije vbrzati samo enkrat na pol leta, kar zelo olajša zdravljenje in prihrani marsikatero skrb.

VISOK ODSOTOK

PREPREČENIH ZLOMOV

Novo zdravilo iz skupine bioloških zdravil po besedah dr. Kocjana tudi zelo uspešno preprečuje zlome. »Zdravilo so preizkušali na skupini več kot 8000 žensk z osteoporozo. Izkazalo se je, da učinkovito zmanjšuje tveganje za zlome vseh vrst: za zlome vretenc do 70 odstotkov, za zlome kolka do 40 odstotkov in za druge zlome do 20 odstotkov. Ti rezultati so primerljivi z rezultati najboljših bisfosfonatov.«

ZDRAVILO NA VOLJO TUDI ŽE

V SLOVENIJI

Z novim biološkim zdravilom tudi pri nas že šest mesecev zdravijo več kot 1000 bolnic, medtem ko je v ZDA na voljo že dlje časa. »Zdravilo lahko zaradi svoje učinkovitosti, ki je primerljiva z najboljšimi do sedaj znanimi zdravili za osteoporozo, pomembno prispeva k boljši preventivi osteoporoznih zlomov,« je prepričan dr. Kocjan. Biološko zdravilo je bilo po Kocjanovih besedah med prvimi bolnicami pri nas dobro sprejeto. »Eden od glavnih razlogov za to je zagotovo izredno privlačen način odmerjanja, le enkrat na šest mesecev, kar je poleg dobre učinkovitosti in vsaj v kliničnih raziskavah povsem sprejemljivih neželenih učinkov ena od glavnih prednosti biološkega zdravila denosumaba.«

Vreme

Letošnja zima topla, mrzla, preprihana in suha

Da, letošnji trije zimski meseci so bili res taki – topli in mrzli ter preprihani in suhi. Jesen se je kar podaljšala v december.

Prva polovica decembra je bila topla. Temperature so bile okrog 10 °C, šele po 20. decembru se je živo srebro spustilo pod ničlo – tja do –17 °C. Tudi sneg je zapadel šele po 15. decembru in imeli smo bel božič. Za silvestrovo

Vse letošnje zimsko obdobje je bilo zelo vetrovno. V prvi polovici decembra je prevladoval jugozahodni veter, v drugi polovici pa je pihalo v nasprotni smeri, severovzhodnik oz. burja, kot pravimo na Blokah. Podobno je bilo v januarju, le s to razliko, da se je burja po 25. januarju zelo okrepila. To se je nadaljevalo še do 10. februarja. Vmes je tudi rahlo snežilo, čeprav nisi vedel, ali sneži ali sneg nosi burja,

je zapadlo še 20 cm puhastega snega in silvestrski večer je bil kot v pravljici, če odmislim polnočno raketo – petardno kanonado.

Podobno je bilo v januarju. Takoj po novem letu se je otoplilo in je občasno samo rahlo deževalo ali rosilo. Vendar je bilo padavin malo, ves mesec komaj 38 l/m². Sneg je v nekaj dneh po novem letu skopnel, ponovno je zapadel šele 30. januarja. Temperature so bile v prvi polovici meseca za ta čas sorazmerno visoke (do 10 °C), druga polovica pa je bila že bolj zimska. Zelo se je ohladilo, čeprav kakšnih nizkih temperatur ni bilo. Najnižja temperatura v tem času je bila 16 °C pod ničlo.

Tako vreme z burjo in nizkimi temperaturami, –10 °C do –15 °C, se je nadaljevalo še v februarju vse do valentinovega, ko je po dvajsetih dnevih živo srebro le prišlo na 1 °C nad ničlo. Počasi se je začelo ogrevati in je bilo 24. februarja, ko goduje sv. Matija, ki led razija, zelo toplo (14 °C). Upajmo, da bo Matija uspešen in bo za letos »led razbit«.

ki je bila v tem mesecu zelo močna. Posamezni sunki so bili tudi do 90 km/h. Tako, skoraj viharo, pihanje poveča občutek mraza, saj človek pri tako močnem pihanju pri temperaturi –5 °C občuti mraz, kot bi bilo –25 °C.

Lansko sušno obdobje se je nadaljevalo tudi v zimskem času. Najbolj suh je bil januar, ko je bilo le 38 l/m², v decembru in februarju je bilo padavin le nekaj več, vendar je skupna količina padavin znašala le 60 % od dolgoletnega povprečja.

Prihaja pomlad. Kaj nam prinaša? Predvsem bi bilo nujno, da temeljito namoči suho zemljo. Upajmo, da se ne bo uresničil star vremenski pregovor, ki pravi: »Če prosinca (januarja) ni snega, ga mali traven (april) da.« Letošnji januar pa je bil skoraj brez snega, pa še tisti je zapadel v decembru.

France Škrabec

V NEDELJO, 29. 4. 2012, S PRIČETKOM OD 8. – 10. URE. ZAČETEK IN ZAKLJUČEK POHODA BO PRI BLOŠKEM JEZERU.

DODATNE INFORMACIJE ALI
MOREBITNE SPREMEMBE NA
WWW.BLOKE.SI.

POKROVITELJ:

OBČINA BLOKE

»Not so izi«

PRED POL STOLETJA so bili inženirji tako redki in si jih le redko videl, kot sedaj hlevski gnoj na njivi. Magistr si videl le v lekarni, pa še to ne v vsaki. Poznali smo edinega doktorja in še to iz šole, Prešerna. Te strokovnjake so naši čevljarji in 'tišlarji' po tovarnah uvažali iz drugih krajev. Tudi srednješolskega kadra ni bilo, vendar so naše 'mojškrice' opustile svoj poklic, ki prinaša dodano vred-

nost, in se lotile računovodskih in finančnih poslov. Za strokovnost pa so skrbeli zunanji in pogodbeni sodelavci.

Potem pa so le prišli študirani kadri. Vendar niso bili vsi vodljivi. Nekateri so mislili z lastno glavo in za ceno nasprotnega vetra hoteli mlakužo zbistriti. Brihtiči iz oslovskih klopi so si kupili naslove in postali argoinženirji. Na vizitkah, ki so jih dajali poslovnim partnerjem, pa se je sveže svetilo z mastnimi črkami pis-

ano ING-.

Da ni mogel nekdo, ki se je prerinil do poslanca, končati srednje šole, je pa tudi čudno. »Sedi, drvo, na drvo,« je dejal naš profesor za matematiko, ki je bil Črnogorec. Tako nas je potunkal, končali smo sicer vsi, toda nihče se ni prerinil do poslanskih klopi. Pa so bila tudi primerna dekleta za to opravilo, toda kadar je profesor za predvojaško vzgojo spraševal, kdo se bo vpisal v partijo, so dejale, kot smo nazadnje vsi, da

se ne čutimo dovolj vredni za tako čast. Taki so bili Ljubljancani pred pol stoletja. Sedaj pa vidite, koga volijo. Dajmo, upajmo, da bo tokrat drugače. Prodaj temu poslancu ali komurkoli original malo rabljen, no, skoraj nov izkaz o končani srednji šoli. Poleg tega pa mu dam s kazenskimi točkami neobremenjeno vozniško dovoljenje, prav tako malo rabljeno. Poslančev primer ni edini. Mnogo je prepisanih diplomskih nalog, kupljenih in ponarejenih

Drobne zanimivosti

Mnogo je vej znanosti, ki proučujejo Zemljo in njeno neposredno okolico, s skupnim imenom jih imenujemo geonomija. Ena izmed takih znanosti je seizmologija, sorazmerno mlada, ljudem manj znana veda, ki proučuje vse tresenje naravnega in umetnega izvora na in v Zemlji. Seizmologija je unija znanosti; podpirajo jo geologija, fizika, matematika, geografija, zgodovina in nenazadnje tudi sociologija in psihologija. V civilizacijski zgodovini so bili potresi zaradi svoje nenad-

nosti in nevidnosti povzročitelja vedno strah vzbujajoči dogodki, uvrščeni vedno na prvo mesto med naravnimi ujmami. Potresi so poleg vulkanske aktivnosti ena najmarkantnejših manifestacij notranjega življenja Zemlje. Prav s potresi so strokovnjaki dokazali, da je notranjost Zemlje podvržena stalnemu gibanju zaradi nepravilne porazdelitve mase in energije, kar pomeni, da je Zemlja živi planet. Mnogo svetovnih potresov je postalo slavnih po svoji moči in tragičnih posledicah na ljudeh, živalih in zgradbah. V tej rubriki pa bomo spoznali nekaj svetlih utrinkov iz seizmologije, zanimivih za naše

vedenje o Zemlji.

Ali smo se se že kdaj vprašali, ko smo se v šoli učili o zgradbi Zemlje, kako so znanstveniki prišli do tako podrobne slike posameznih

zemeljskih lupin in sestave zemeljske notranjosti, ko pa njene notranjost ni videl še nihče? Najgloblji pogled v zemeljsko notranjost so v letu 1970 začeli izvajati ge-

Pleme Krpanov

Po podatkih statističnega urada republike Slovenije živi v Sloveniji 190 ljudi s priimkom Krpan. Med vsemi priimki v Sloveniji je priimek Krpan po pogostosti razvrščen na 2.261. mesto. Več kot polovica vseh Krpanov v Sloveniji, to sta 102 človeka ali 53,7 procentov, živi v goriški statistični regiji. Ostalih 88 ljudi s priimkom Krpan pa živi raztresenih po vse Sloveniji, ni jih samo v zasavski statistični regiji. Iz teh podatkov lahko predvidevamo, da se je organizirana skupina plemena Krpan priselila na Goriško, od koder so se posamezniki odseljevali v ostale predele Slovenije. Ob tem se porajajo vprašanja o času njihovega prihoda na Goriško, o smeri prihoda in od kod so prišli. Na ta vprašanja bom skušal odgovoriti pozneje.

Podatke o razširjenosti priimka Krpan na Hrvaškem mi je posredovala Narodna in univerzitetna knjižnica v Zagrebu. Podatki so povzeti po enciklopediji hrvaških priimkov. Tako živi na Hrvaškem približno 1.500 ljudi s priimkom Krpan, ki živijo v približno 600 gos-

podarstvih. Po številnosti priimka je priimek Krpan na 323. mestu. Velik del ljudi s priimkom Krpan živi v okolici Obrovca, to je na skrajnem severnem delu Dalmacije. V preteklih stoletjih je bilo največ ljudi s priimkom Krpan rojenih v okolici Svetega Roka v Liki, kjer se je vsaki deveti prebivalec imenoval Krpan. Sedaj so Krpani prisotni v vseh županstvih in to v 120 občinah in 188 naseljih. Pleme – rod Krpanov je ilirskega porekla, kar bo razvidno iz nadaljnjega teksta. Ozemlje Ilirov se je razprostiralo od južne Dalmacije, pa preko Hercegovine in Črne gore do severne Albanije. Na ozemlju, ki se kar dobro pokriva z ozemljem nekdanje Jugoslavije, pa so živela še druga ilirsko podobna ljudstva, kot na primer Japodi, ki so živeli deloma na sedanjem slovenskem ozemlju, potem so bili še Histri, Dalmati, Liburni in številna druga ljudstva. Stari raziskovalci so za vsa ta ljudstva uporabljali skupno ime Iliri. Sedanji raziskovalci so opustili to skupno ime, ker so bila ta ljudstva le toliko različna, da jih ni mogoče šteti za en narod. Prebivalci krajev od južne Dalmacije do Albanije pa so

seveda obdržali ime Iliri.

Iliri so se naselili na svoje ozemlje približno dva tisoč let pred našim štetjem. Imamo jih za avtohtono prebivalstvo, posebno ker so živeli vse od zadnje poledenitve, to je pred 10.000 leti na južnem Balkanu. Bili so bojevito ljudstvo ter hrabri in odlični vojaki. Živeli niso v organizirani državi, temveč v rodovno-plemenskih skupnostih in bratstvih. Živeli so v gradiščih, obdanih z obrambnimi zidovi, na višje ležečih, težko dostopnih krajih.

Iliri so bili poljedelci, živinorejci, obrtniki ter spretni trgovci. Največ so trgovali s konji. Sejali so pšenico, ječmen, proso, fižol, lečo, bob. Gajili so ovce, koze, prašiče, nekaj goved in konje. Obdelovali so baker, zlato, srebro, železo in izdelovali steklo. Bili so prvi med vsemi zahodnobalkanskimi ljudstvi, ki so začeli bron nadomeščati z železom.

V drugem stoletju pred našim štetjem so Ilire podjarmili Rimljani. Pod njihovo oblastjo so živeli vse do prihoda Slovanov v 6. stoletju na Balkan, to je skoraj 800 let. V tem času so se deloma porimljanili in prevzeli od njih latinski jezik. V

šestem stoletju po propadu rimskega cesarstva in prihodu Slovanov na Balkan so jih zavojevali Hrvati. Pod Hrvati so živeli vse do prihoda Turkov v 15. stoletju v te kraje, to je približno 900 let. V tem času se je deloma porimljanjeno ilirsko pleme deloma hrvatiziralo. Opustili so latinski jezik in prevzeli hrvaščino. Nato so še približno 300 let preživeli pod turško oblastjo.

Kljub približno 2.000-letnemu življenju pod Rimljani, Hrvati in Turki so Iliri uspeli ohraniti 70 procentov ilirskih genov v svoji krvi, kar dokazujejo genetske raziskave na območju, od koder izvira pleme Krpanov. Visok procent ilirskih genov v krvi teh ljudi dokazuje, da je treba imeti ljudi plemena Krpan za Ilire. Zaradi nasilja Turkov, kakor verjetno tudi drugih vzrokov, so se začela ilirska plemena iz območja kontinentalne Dalmacije in zahodne Hercegovine v skupinah odseljevati. To odseljevanje se je začelo leta 1620 in je trajalo skoraj vse 17. stoletje. Smer njihove poti je bil severozahod, to je vzporedno s potekanjem Dinaridov, v smeri proti Liki in Gorskem Kotarju. Približno na sredini te poti so

spričeval.

Eni še delajo po starem in sami pišejo diplomske. Na to temo kroži vic. »Še diplomsko imam za napisat'!« Stara mama na to: »Pojdi v sobo, pa zdaj jo napiši.«

Na pogorišču kmetijstva je zrasel nepregleden gozd inženirjev, magistrov in doktorjev kmetijstva. Kmetje so pa ogrožena vrsta. Ko bi ti imetniki pridelali vsaj eno majhno njivico zelenjave, bi bila samooskrba v Sloveniji zadovoljiva.

Toliko visokih šol imamo, tovarno obutve pa bodo morali seliti v Bosno. Če se ne boš učil, boš pa kuhar ali natakar, toda tudi teh kadrov primanjkuje. Šole dajo premalo strokovnega znanja, da o vzgoji sploh ne govorimo. So mar vse šole prevzele kumrovški model?

Torej, pojdimo k naravi, saj nam bo le-ta dala zdravo hrano, seveda z našimi žulji in potom.

Marica Marolt

ologi takratne Sovjetske zveze. Na ruskem severnomorskem polotoku Kola, blizu Finske, so začeli vrtati najglobljo vrtino na planetu. Projekt vrtanja je trajal vse do leta 1994, ko so vrtalne mehanizme ustavili zaradi tehnično nerešljivih težav (pojav visokih temperatur, izguba orientacije navpičnice vrtalnikov v prostoru in še zaradi drugih nepredvidenih težav). Dosegli so globino 12 262 m, kar velja še danes za najglobljo vrtino, ki jo je napravil človek. Za premislek, kaj zmore delo človeških rok, pa tale primerjava: Ameriško vesoljsko vozilo Voyager-1 je potrebovalo 27 let (od 1977 do 2004) za pot izven sončnega sistema

(okoli 14 milijard kilometrov je vozilo napravilo v tem času), sovjetski znanstveniki pa kar 24 let za izdelavo okoli 12 km globine. In kako daleč je segel s to vrtino geološki »pogled« v notranjost Zemlje? Razmerje med globino vrtine in zemeljskim polmerom je 12.262 km proti 6378.137 km, kar znaša 0,00192 ali 0,19 % velikosti zemeljskega polmera. Iz razmerja je razvidno, da notranjosti Zemlje po tej poti ne vidimo »skoraj nič«. Potreben bo drugačni pristop za pogled v notranjost Zemlje. Prihodnjič pa o tem, kdo pa vidi celotno notranjost Zemlje.

Manfred Deterding

nekatera plemena spremenila smer in se v severovzhodni smeri preko severne Bosne napotila v Podonavje in Potisje. Nekatera plemena pa so iz prvotne smeri krenila proti zahodu ter preko Jadranskega morja dospela v Italijo, kjer so se naselila v obmorskih krajih. Pleme Krpanov se je odločilo za srednjo smer poti, kar bomo videli pozneje.

Plemena, ki so potovala proti severozahodu, so se pomikala s svojimi čredami drobnice po nenaseljeni, odprti in travnati pokrajini. Revna zemlja, kjer je potekala njihova pot, jim je dajala slabe možnosti preživetja. Nekaj koruze so pridelali v vrtačah, zaščitenih s kamnitimi ograjami. Zelenjave niso gojili. Živeli so v glavnem od ovčjereje in kozjereje. Gojili so tudi konje. Na svoji poti proti severozahodu so gradili začasna bivališča. Te skromne hiše so bile grajene iz suhega zidu in pokrite s kamnitimi skriljami. Te hiše, imenovane bunje, so bile v glavnem enoprostorske, kjer so bivali skupaj s svojo drobnico.

Vsa ta ilirska plemena, ki so zapustila svoja ognjišča in odšla v severozahodni smeri, se s skupnim imenom

imenujejo Bunjevci. Ime so dobili po reki Bunji, ki teče južno od Mostarja, ali pa po svojih hišah, ki so jih gradili na svoji poti in so se imenovale bunje.

Bunjevce označujejo kot bojevit ljudi, odlične in hrabre vojake, predane narodu in družini, primanjkovalo pa jim je smisla za disciplino. V Podonavje in Potisje, to je v Bačko Slavonijo in na Madžarsko, so se Bunjevci naseljevali v več etapah. Iz delnih evidenc je razvidno, da so prišle tja skupine Bunjevcev v letih 1610, 1650, 1655, in 1687, skupaj 22.600 ljudi.

Tisti Bunjevci, ki niso odšli v Podonavje, Potisje, Italijo ali v Slovenijo, so se naselili v prostranih opustelih pokrajinah srednje in severne Dalmacije, v Hrvaškem Primorju, na področju Velebita, v Liki, v delih Gorskega Kotarja in Istre.

Pleme Krpanov, kot del Bunjevcev, zgodovinarji opisujejo kot številčno močno pleme. To so bili čvrsti in močni ljudje, znali so se prilagoditi skromnim možnostim življenja, ki jim jih je nudila naroda na njihovem potovanju proti severozahodu. Njihove žene so bile zelo plodne, v

Uspešno mednarodno naravnano podjetje, ki se ukvarja z razvojem in proizvodnjo izdelkov za prenapetostno zaščito, vabi v svoj kolektiv:

Vodjo razvojnih projektov strojništvo

(univ. dipl. inž. strojništva z znanjem konstruiranja orodij in aktivnim znanjem angleščine)

Vodjo projektov

(univ. dipl. inž. elektrotehnike z aktivnim znanjem angleškega jezika)

Potrebujemo samostojne, odgovorne in inovativne posameznike, ki se veselijo novih priložnosti in izzivov.

Sodite mednje?

Pridružite se profesionalnemu kolektivu, ki vam nudi: zanimivo delo, strokovne izzive, nagrajevanje po uspehu, stalna interna in zunanja izobraževanja in odlične razvojne možnosti!

Prijavo z natančnim opisom vaših znanj in izkušenj ter referencami pošljite na:

ISKRA ZAŠČITE d.o.o. (za razpis), **Stegne 35, 1000 Ljubljana**
ali preko elektronske pošte na **tajnistvo@iskrazascite.si**.

ISKRA ZAŠČITE

BODITE NA VARNI STRANI

družinah je bilo veliko otrok. Leta 1627 je številčno močno bunjevsko pleme Krpanov na svoji poti proti severozahodu dospelo v Gorski Kotar. Najdemo jih v Mrkoplju, Krmpotih, Drinku, Ruševu in še drugih krajih. Bili so stisnjeni na ozkem prostoru. Tu so na svoji poti naleteli na nepremagljivo oviro. Pred njimi so se pojavila za tiste čase skoraj neprehodna prostranstva gozdov Gorskega Kotarja, kjer ni bilo nobenih možnosti prehranjevanja njihovih čred drobnice. Bili so prisiljeni, da se je pleme razdelilo v več skupin. Nekateri so se vrnili nazaj v Liko, drugi so šli proti Zagrebu, tretji so se spustili do morja in od tam poselili kraje v Hrvaškem Primorju. Pričakovali bi, da se je ena od skupin napotila preko Reke na Goriško, toda te navedbe v zgodovinskih podatkih ni. Do tega je lahko prišlo zaradi pomanjkljivih podatkov ali pa se je skupina plemena Krpanov pozneje preko Reke priselila na Goriško.

Hrvati imenujejo Bunjevce z imenom Vlasi, kar pa imajo Bunjevci za žalitev, ker oni namreč niso rimljanskega porekla, ampak ilirskega.

Vlasi so lahko samo potomci Rimljanov, ki so se iz vzhodnega Balkana doseljevali na zahodni del Balkana in so govorili, oz. nekateri še govorijo, romunski jezik. Vlasi, Aromuni ali Cincariji živijo na primer v Čičariji in to z obeh strani slovensko-hrvaške meje.

Bunjevci na Hrvaškem imajo svoje kulturne ustanove, svoja društva, izdajajo svoje časopise ter so močno ponosni na svoj ilirski izvor.

Po narodnosti je naš Martin Krpan s svojimi 70-procentnimi ilirskimi geni v svoji krvi lahko samo Ilir. Lahko tudi rečemo, da je Bunjevec, kar pomeni isto kot Ilir. Lahko bi bil delno rimljaniziran in delno hrvaštiziran Ilir. Mislim pa, da je najbolj primerno, če rečemo, da je Martin Krpan Slovenec ilirskega porekla.

Literatura:

Podatki so povzeti po člankih različnih avtorjev, objavljenih na internetu s sledečimi elektronskimi naslovi: Bunjevci, Porijeklo Bunjevaca, Pleme Ilira, Pleme bunjevačkih Krpana in Genetsko istraživanje.

Slavko Petrič

Svatba

*Vrh smreke je zbrano število vran
in kanje, lešnikar vmes.*

*V nebo zaplovejo jadrno na vabilo,
prebrano za svatbeni ples.*

*Na trati kos lošči rumene si čeveljce,
skrbno ogleduje si lastovka frak.
Živ, žav – ne ve vrabec, če prav je odet.
Lišček in pavček, sinica, škrjanček
v stresu otresajo s perutic si prah.*

*Na ohcet hitijo, oženi se čuk.
Izbral si je sovico, mlado nevesto.
Dahnila si bosta vdani: u-ja, u-ja.
Obljuba je dana, zvestoba ostaja
za vedno, za vedno, vedno,
priča napiše s perutjo v sončno jutro.*

Nataša Zakrajšek

Kapelica Veliki Vrh

Na Velikem Vrhju že nekaj časa poteka gradnja sakralnega objekta kapelica Veliki Vrh. Kapelica je v središču vasi in je tako rekoč že »pod streho«. Vaščani se trudimo za njeno dokončanje, pred kratkim smo dobili tudi izjemen dar – prelep star zvon. Da bi kapelica čim prej začela opravljati svoje poslanstvo, iščemo dobrotnike, ki bi darovali ali sredstva v denarju ali v materialu. Za več informacij se obrnite na vaški gradbeni odbor: 031 667 413. Hvala!

Očistimo Slovenijo 2012

Čiščenje grmovja ob Krpanovi poti

V okviru vseslovenske akcije »Očistimo Slovenijo 2012« smo za delo poprijeli tudi člani in simpatizerji Društva prijateljev Martin Krpan Bloke. V soboto, 24. marca 2012, smo se zbrali v razveseljivo velikem številu, kar 25 nas je bilo. Ena skupina je očistila del Krpanove poti nad Ravnikom, in sicer grmovje – »sejč«, ki poteka nad vasjo pa do »bugca« ob cesti

na Gradiško. Druga skupina je obrezala suho vejevje Krpanove lipce in počistila njeno okolico, tretja – sekcija »invalidi«, pa je poskrbela za ostalo logistiko, kot sta lakota in žeja. Vsi prisotni smo si bili ob prijetnem zaključku dneva enotni, da je akcija v celoti uspela.

Zora Obreza

*Življenje se Ti je
izteklo, v naših
srcih živiš in v
mislih boš vedno z nami.*

Zahvala

V 91. letu starosti nas je zapustila moja draga mami

Julka Zupančič,
roj. Kandare

Iskreno se zahvaljujemo vse sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče.

Zahvaljujemo se gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem za zapete pesmi. Hvala Društvu upokojencev in Društvu vojnih invalidov. Posebna zahvala gre osebju Doma starejših občanov za skrbno oskrbo Hrib – Loški potok. Zahvala vsem, ki ste se poslovili od nje in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci sin Francelj z družino

Novovaščanu Jožetu Kotniku v spomin

Kmalu po novem letu je v 96. letu starosti umrl najstarejši Novovaščan Jože Kotnik.

Rodil se je v številni Kotnikovi družini. Rojstna hiša je v dolnjem koncu Nove vasi in je sedaj v lasti Marjana Klančarja. Tu je odraščal in se v nekdanji novovaški mlekarni in še v mlekarski šoli v Kranju izučil za mlekarja. Nekaj časa je delal v novovaški mlekarni, nato je služboval v mlekarnah na Štajerskem, pa v Vojvodini in celo v Črni gori v mestecu Žabljak na planoti pod Durmitorjem, ki je tudi zelena in mrzla kot domače Bloke, le da je visoka kar 1600 m, kar je dvakrat višje kot Bloke. Tu je Črnogorce učil mle-

karstva in se med njimi, kot je sam pripovedoval, zelo dobro počutil.

Po vojni se je zaposlil v Ljubljanskih mlekarnah, od koder je šel v pokoj. V Višnji Gori si je zgradil hišo in tu živel s svojo ženo Marijo, ki je umrla nekaj let prej kot on. Po njeni smrti je bival v domu starejših občanov v Cerknici.

Pokojni Jože je v mladih letih veliko prepeval ob večerih pri peči z domačimi, ki so bili vsi dobri pevci, tako oče France kot mati Jožefa. Ko je leta 1931 začel v Novi vasi delovati moški pevski zbor Deteljica, se je pridružil bloškim pevcem in z njimi prepeval, dokler je bil na Blokah.

Rad je prišel na koncerte naših

današnjih pevskih zborov, posebno ob kakšnih obletnicah. Svoje spomine na zbor Deteljica je napisal za bilten, ki ga je leta 2001 izdalo kulturno društvo Bloke ob okroglih obletnicah predvojnega zbora in sedaj sodelujočih zborih KD Bloke. Bil je zvesti bralec našega glasila in za to glasilo nekajkrat opisal dogodke na Blokah iz svojih mladih let.

Naš najstarejši Novovaščan in zadnji član pevskega zbora Deteljica Jože Kotnik počiva ob svoji pokojni ženi Mariji na pokopališču v Višnji Gori. Naj počiva v miru!

France Škrabec

*Vsa leta si garal, pošteno živel,
potem pa z ljubeznijo tiho odšel.
Srce je omagalo, dih je zastal,
a spomin nate bo večno ostal.*

Zahvala

ob izgubi dragega

Franceta Bregar
iz Velikih Blok (1930–2012)

Posebna zahvala ZD Nova vas in dr. Slavi Usenik in vsemu zdravstvenemu osebju ZD Cerknica za vso nudeno pomoč in skrb.

Zahvala tudi zdravstvenemu osebju bolnice Petra Držaja, še posebej dr. Gregorju Vinšku za vso pomoč v njegovih zadnjih dneh.

Zahvala tudi sorodnikom, prijateljem in sodelavcem za izrečeno sožalje ter darovano cvetje in sveče. Zahvala domačemu župniku Antonu Marinku za lepo opravljen obred ter g. Lojzetu Maziju za poslovilni govor.

Njegovi žalujoči

*Vsa leta si delala,
pošteno živela,
potem pa z ljubeznijo tiho odšla.
Srce je omagalo, dih je zastal,
skrbi, delo in trpljenje
tvoje je bilo življenje.
Odšla si tja, kjer ni gorja,
ne bolečin in ne solza.*

Zahvala

ob smrti naše mame, stare mame in prababice

Kristine Kovačič,
roj. Frole s Strmce (1925–2012).

Iskreno se zahvaljujemo vsem sovaščanom, sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečene besede tolažbe in sožalja. Hvala vsem za darovane sveče in darove za maše.

Posebna zahvala ZD Nova vas — dr. Slavi Usenik, Marici Ponikvar in patronažni sestri Tanji Mramor, pogrebniemu zavodu AVE in pevskemu zboru ob slovesu, kolektivu mesarstva Mlakar ter domačemu župniku za lep pogrebni obred.

Sinovi Mirko, Janez in Cvetko z družinami.

Bloški recept proti bolečinam v križu

Začela se bodo spomladanska dela in »štihanje« vrtov, posledično pa tudi »štihanje« v križu. Že dolgo tega sta se nekega pomladnega dneva v eni od novovaških gostiln srečala Udinov Korle in Jaklov Stanko s Strmice. »Že dolgo te nisem videl, Korle,« je rekel Stanko. »Kod si hodil?« »Nič

nisem hodil,« je odvrnil Korle. »Ležal sem. Križ me je bolel.« »Korle! Naš oče so rekli, da najbolj 'nuca', da prej, ko se pripravljáš na kopanje, sežgeš 'štil' od lopate in se s tem pepelom po križu mažeš.« Tak recept je dal Jaklov Stanko. Če to drži, lahko to preverite že letošnjo pomlad.

Slabi duhovi v cerkvi

Nekoč so bila jajca zelo redko na jedilniku. Rabili so jih le za peko, za morebitnega bolnika v družini, za kakšne posebne prilike, drugače pa so jajca prodali in za izkupiček kupili sol, sladkor, olje ipd.

Edino za velikonočne praznike so morala biti jajca za velikonočni žegen in seveda za pirhe. Tako se je predvsem mladi rod te dobrote najedel, posebno če si je pri trkanju s pirhi, kar je bilo za veliko noč poleg sekanja pirhov zelo razširjena igra, to priigral. Z malo sreče in trde lupine njegovega pirha si je tekmovalec pridobil kar precej teh velikonočnih dobitkov, ki jih je vsak več ali manj takoj pospravil.

Del te velikonočne dobrote je prišel na dan v obliki »toplogrednih plinov« na velikonočni ponedeljek zlasti pri deseti maši. Tudi kadilo tega oblaka ni premagalo.

Mežnar Jurij je po maši odpiral cerkvena vrata navzkriž in zraven godrnjal: »So taki duhovi, kakor da bi danes pri maši vsi na karbid pljuvali.«

Čim več velikonočnih dobrot in čim manj holesterola

Pomladitav za vaše lase

Najnovejše v svetu frizerstva ta trenutek je BRAZILSKO RAVNANJE s keratinom in BOTOKS CAPILARE obnovitvena nega. Prinaša fantastične rezultate, ki ob pravilni negi obdržijo gladke lase do 4 mesece. S KERATIN PROFESIONNEL pozabite na »krepast« videz las in vsakodnevno likanje. Lasna struktura bo intenzivno obnovljena, na pogled so lasje svilnati in sijoči. So vaši lasje poškodovani zara-

di kemičnih posegov, mehanskih poškodb in zunanjih vplivov? P nudite jim revolucionarno nego

s keratinom in hialuronsko kislino BO-TOXE CAPILARE. Lasem povrne maksimalno vlago, stimulira nastajanje keratina, kolagena in elastina. Botoxe obnovi lasna vlakna, poveča prožnost, zagotovi sijaj ter poskrbi za intenzivno in obstojno vlago. Originalen brazilski keratin, brez formaldehida, brez amoniaka, brez parabenov. Vprašajte pri svojem frizerju!

Frizerski salon Jožica

Vam želi vaš Obloški Tonček

Bloški korak — glasilo občine Bloke

Odgovorni urednik: Stane Jakopin | Uredniški odbor: Milena Mišič, Jerneja Kovšca, Boris Marolt, Tone Urbas | Lektoriranje: Jerneja Kovšca
Oblikovanje in prelom: Simon Korenjak, Tadej Pavlič, Gregor Ulčar | Tisk: Schwarz Ljubljana | Izdaja: Občina Bloke Naklada: 1250 izvodov
Glasilo je brezplačno za vsa gospodinjstva v občini; za naročnike v domovini je predlagan prostovoljni letni prispevek 8€, za naročnike v tujini 16€.
Prispevek za glasilo nakažete na račun Občine Bloke: 01350-0100002737 | Naslov uredništva: Občina Bloke, Bloški korak, Nova vas 4a, 1385 Nova vas; bloski.korak@bloke.si

POSEBNA AKCIJA

VELIKA IZBIRA BALKONSKIH ROŽ
akcija traja od 26.03. do 15.05.2012 oz. do razprodaje zalog

Agrocenter NOVA VAS

URNIK: pon. - pet.: 8.00 - 19.00h

sob.: 8.00 - 12.00h

slike so simbolične
pestra izbira semen

VELIKA IZBIRA SEMENSKEGA KROMPIRJA

VELIKA IZBIRA
lončkov in korit za rože

viseče pelargonije

pokončne pelargonije

0,69 €

1,10 €

*moljevec
verbene
trajnice*

BALKONIA

univerzalna zemlja
27.2. do 30.4.2012 oz. do razprodaje zalog

5,50 €

>>> CELOVITE REŠITVE NA PODROČJU TOPLOTNE IN ZVOČNE IZOLACIJE

Kakovostne rešitve toplotne in zvočne izolacije za področje gradnje energetske varčnih zgradb.

Poznani in cenjeni smo tudi na področju pakiranja, embalaže in zaščite izdelkov ter številnih drugih aplikacijah iz stiropora.

TELEFON +386 1 7050 300
TELEFAXS +386 1 7050 330
E-MAIL: INFO@NOVOLIT.SI
HTTP://WWW.NOVOLIT.SI

NOVOLIT, PODJETJE ZA
PROIZVODNJO IZOLACIJSKIH
IZDELKOV D.O.O. • NOVA VAS 56
SI-1385 NOVA VAS NA BLOKAH

Streha brez toplotne izolacije pušča.

Največ izgubljene toplote prehaja skozi neustrezno izolirano streho oz. ploščo nad ogrevanimi prostori.

Dolgotrajno *puščanje* toplote lahko povzroči v denarnici večjo škodo kot kakšen liter deževnice.

Če pa streha, poškodovana zaradi vetra ali toče, včasih prav zares *pušča*, voda izolacijskim ploščam Neotekt ne more do živega, saj se ne *napijejo* kot nekateri drugi toplotnoizolacijski materiali.

izolacija mansarde

Neotekt Z
Neotekt V
Neotekt S

izolacija tal nebivalnega podstrešja

Neotekt
 $\lambda_D = 0,032 \text{ W/(m.K)}$

Neotekt OPP

Neotekt Z
vgradnja **NAD** škarnike (špirovce)

Neotekt V
vgradnja **MED** škarnike (špirovce) oz. škarje

Neotekt S
vgradnja **POD** škarnike (špirovce) oz. škarje

Neotekt OPP
izolacija tal nebivalnega podstrešja

manjša debelina za enak učinek
20%
več
boljša izolacija pri enaki debelini

Plošče Neotekt so izdelane iz ekspaniranega polistirena vrste Neopor® z izboljšano izolativnostjo. Vgradnja je enostavna, čista in hitra – brez posebne zaščitne obleke, maske in nadležnega srbenja. Učinkovita toplotna izolacija strehe bistveno izboljša energetske bilanco stavbe.

Einstein se je najbrž motil – danes velja kot pribito: **E = €**.